

135620

PACSIRTA DAL

KÖLTEMÉNYEK

APOSTOL BERTALAN

MISKOLCZ
SZELÉNYI ÉS TÁRSA
1902

Helyismereti

A 72

12

»Oh költészet!

Add vissza a kedély világát,
Szerelmem', édes ábrándaimat,
A gyűlölet hevét s hatalmát,
Örökre eltűnt ifjúságomat!

Goethe.

REV 1972

1998-04-3

1984 JUL 31

35620

Olvasótermi használatra

A PACSIRTA.

Igénytelen fakó madárka,
Tanyád itt lent a rétek árka,
Vagy a göröngy és a barázda.

Fészket nem raksz te sziklafalra,
Pihenni nem szállsz a sudarra,
Irigy se' vagy a büszke sasra.

De ha a táj fuvalma enyhül,
A hant, a rög életre zsendül:
Dalod fent a magasba csendül!

Szirma.

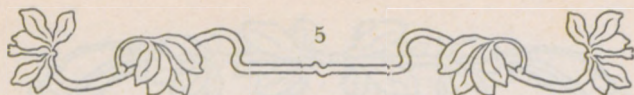

A MUZSA HALLGAT. . . .

A muzsa hallgat, nem zeng senkinek,
Lantján lehangolt minden szál ideg,
Kinek dalolna és vajjon miért?
A költő bús dalán ma már ki ért?
Letűnt a kor, midőn a dalnok álma
Felett lengett a hir, s győzelmi pálma.

De a kebel midőn ihleteli,
Vágyát, reményét el nem érheti,
Szegény borongó költő mit tegyen,
Dalolni s énekelni kénytelen.
Oh mert fájdalmát hogy ha dalba sírja,
Szívének ez egyetlen balsamírja.

Kinek dalol a kis pacsirta fent?
S a csalogány ott a bokorba lent?
És esdekel csak egyik is talán,
Hogy a világ gyönyörködjék dalán?
Dalol a rétnek, sziklának, magánynak,
Még annak sem, csupán csak önmagának!

Szirma.

AZ ÉJ SÖTÉTJÉN . . .

Az éj sötétjén át ragyognak
A gyönyörű szép csillagok,
De e hideg, fagyos sugárnak
Fényétől én elhervadok!

Mert még is más, midőn mosolygva
A nap hév lánggal megjelen. . . .
Mit ér a csillogó hiú fény,
Naped nélkül oh szerelem!

Szirma.

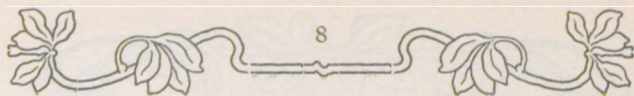
VIRÁGNYLÁSKOR.

I.

Szivem oltár, első szerelmem
Ez oltáron elhamvadott,
A lobogó lángnak helyében
Bús emléket, hamvat hagyott.

De e hamvból most új szerelmem
Dicsőbb, s örök életre kelt; —
A múlt idők csodás regéje,
A Phoenixről rajtam betelt.

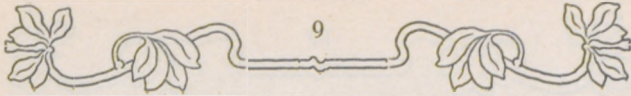

II.

Ugy elgondolkozom gyakorta
Álmatlan, néma éjszakán,
Ez a terhes, küzdelmes élet
Mért is egy nagy, nehéz talány?

Mi rendeltetést hord magában
És czélja vajjon mi lehet? . .
Légy az enyém ifju leányka,
Ugy megfejtem talán veled! --

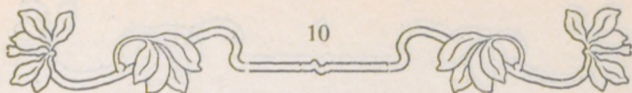

III.

Hogy a tündérek országába' jártam,
A szerelem virágos erdejében
Elvesztettem szívem, mert nem vigyáztam,
A legszebb nyiló rózsa közelében.

Kedves leány, ha téped a virágot
Majd rátalálsz e bűvös, szép bokornál:
Oh őrizd mint talizmánt, s drágaságot,
Mert a hűség szent kincséhez jutottál.

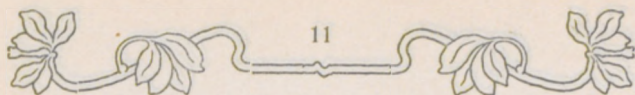

IV.

Az alkony-égen fennragyogva
Néztük az esti csillagot,
Titokzatos fényes varázsa
Lelkünk mélyéig elhatott.

Oh, hogyha más lett már egednek
Tündöklő fényes csillaga,
Az én egem akkor borítsa
Csillagtalan vak éjszaka.

V.

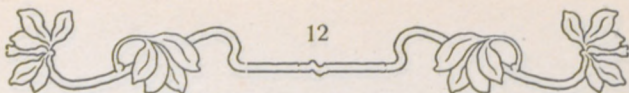
Van-e a csillagnak szerelme?
A csendés, enyhe éjen át
A fényvonal csillag-könyű-e?
Melyet a szem lehullni lát.

Talán ő is ott fenn, az égen
Szenved, s reménytelen szeret,
S lemondó bús szerelme hullat
Fájdalmas fénylő könnyeket?!

Mondjátok oh, ti csillagok fent:
Üdvességemnek csillaga
És az enyém a fényes égben,
Egyesülhet-é valaha? . . .

Legyek kivétve oh boldogság
Országodból bár egyedül,
Oh csak hinném, hogy e két csillag,
Egykor örökre egyesül. —

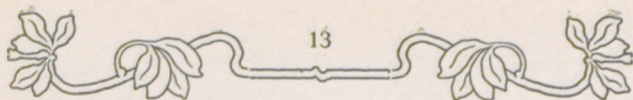

VI.

A tó szélén együtt megálltunk,
Felénk szomorú fűz hajolt,
Ő könyezett, kérdém mi bántja?
„Semmi“ csak ennyit válaszolt.

A hajdan ihlettelt csodáin
Többé már nem kételkedem,
Vagy mért támadt kihalt szivemben,
E semmiből a szerelem!? . . .

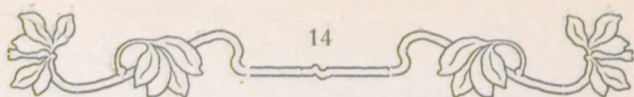

VII.

Szerelem! oh a napnak lángheve
Langyos sugár e forróság helyett,
A föld felett a végtelen neve
A szív eme csodás erője lett.

Ha innen hoz Prometheusz keze
Lángot, melyért meglopta az eget:
A mindenség tűz-láng viharban égve
Megsemmisül, lehull az örök éjbe! — —

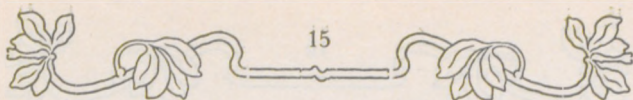

VIII.

Megláttalak, és én azóta
Hiszem a szent mennyországot,
Melynek titkára annyi hívő
Örök idők óta vágyott.

Hiszem, hogy angyal vagy, kit ott fent
Szent égi fény ragyog körül,
A mennybe megtért földi lélek
Tekintetedtől üdvözü.

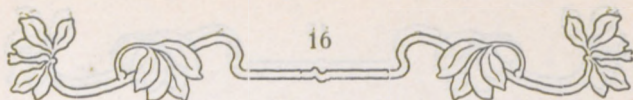

IX.

És elregéltem, hogy világát
Szivem többé fel nem leli,
Hogy elborult lelkem vidéke
Sűrű sötéttel van teli.

S te bánattal reám emelted
Titokzatos fénylő szemed,
És a remény halvány derűje
Derengett át szivem felett.

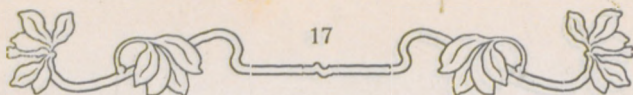

X.

Meggyóntam szerelmem, s kértelek
Adj érte bűnbocsánatot ;
Te nem szóltál, csak szép szemedben
Egy fényes könycsepp csillogott.

Virág kelyhén a gyöngge harmat
Tükrén ringatja az eget, —
Az a könycsepp ragyogta vissza
Végzetetlen szerelmedet.

XI.

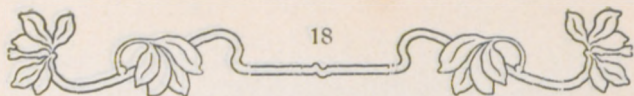
Tavasznak ragyog, mosolyg körűltem,
Szívemben is tavasz virul,
Megnyertem az édes vallomást
Rózsám rózsás kis ajkirul.

Mostan tudom, mily szép a világ,
A boldogság honnan ered,
Minden madárnak és virágnak
Azt suttogom: szeret, szeret! —

2

135620

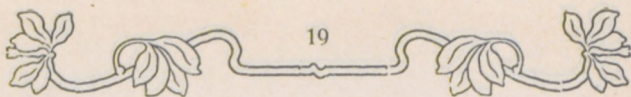
XII.

Bolyongva járom a ligetnek
Árnyas, kedves pagonyait,
Hol lombos, hús bokor tövében
Illatozó ibolya nyit.

Az erdőnek ezer virága
Mind csak felém mosolyg, ragyog,
De nem érintem egyiket sem,
Olyan kegyetlen nem vagyok.

Berek árnyán, szelid örömben
Viruljatok továbbra itt,
Nem volt boldog, nem volt szerelmes,
Ki titeket letép, szakít!

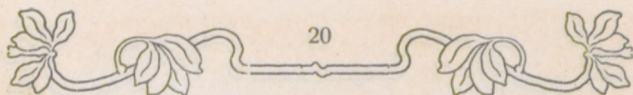

XIII.

A rózsafán nincsen virág még,
Bimbóval bár dúsan teli,
Tündéri szép kedves leányka,
Nyílásukat buzgón lesi.

Melyik most már a szebb jelenség:
Az-e, hogy a bimbó fakad?
Vagy, hogy édes mosolyra látom
Megnyilni rózsá ajakad!?

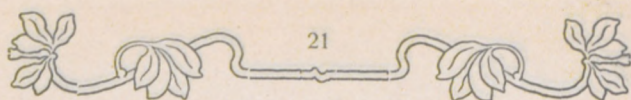

XIV.

Ha benézek égkék szemedbe,
A csillagos eget látom,
Mely örök fényt hint életemre,
Ott van az én mennyországom.

Papolhat a világ akármit,
Hogy így beszélni kárhozat, —
E tudat is: kárhozni érted,
Szent üdvet, boldogságot ad.

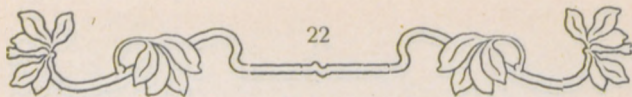

XV.

A tájra lomha köd borult el,
Mely elfedé látképeit,
Mignem a napsugár kivillan,
S reá fényt, életet derít.

Mióta rám ragyogsz galambom,
Nincsen azóta bánatom,
Csillagsugáros fényes égről,
S benne te rólad álmodom.

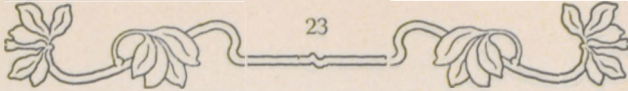

XVI.

A mult könyvében olvasám, hol
Azt jegyzé fel egy bölcs keze:
A csillagokba' van megírva
Mindnyájunk sorsa, végzete.

Azóta lopva, félve nézek
Csillag szemedbe édesem,
Tudom, ott fénylik lángbetűkkel:
Üdvöm, halálom, végzetem.

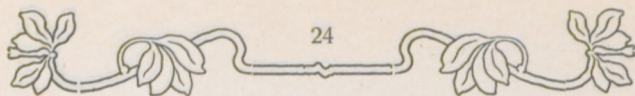

XVII.

„Oh, mért merengsz tekintettedel
Az égen a magasba' fent?“
„Mert kéken, fényesen ragyog le,
S hű állandóságot jelent!“ —

A vallomásban szűzi arczán,
A boldogság hő lángja gyúl, —
S én tiszta kék szemébe nézek,
Hosszan, gyönyörrel, szótlánúl.

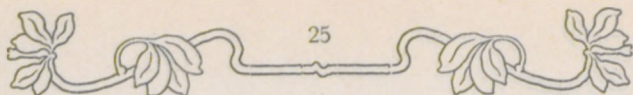

XVIII.

Hímes lepét űz még, mely illat
És napsugártól részegül,
Mosolygó arczzal rája tűzi
Makart-csokrának ékeül.

És titkos sejtelem szorongat,
Hiszen az könnyen meglehet:
Igy fogja-é majd egykor épen
Keresztül döfni szívemet!?. . .

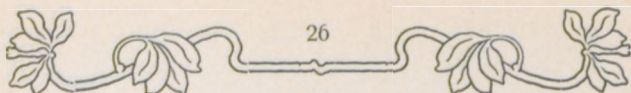

XIX.

A pimpónak pehely-golyója
Lehelletére szétrepül,
Szaggatja s fújja, — s tünde arczán
Hajnal fényes mosoly derül.

„Nos, a nevét nem is tudod tán?“
Velem ekképen enyeleg ;
„Oh jól tudom, hogy férfi-hűség,
Igy hívják a szerelmesek.“

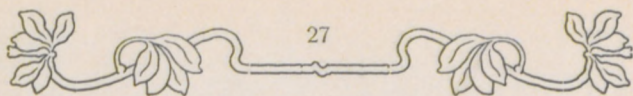
Majd a rózsabokorhoz érve
Igy szól: „Ez a lány-szerelem!
A föld legkedvesebb virága,
Hűsége tiszta s végtelen!“

De ime, egy rózsára rögtön,
 Gyönyör-szomjas méhecske száll,
 Utánna hímes, csalfa lepke,
 Illat, csók mindkettőre vár.

Ezt látva, arcza lángra gyúlad,
 A rózsát gyorsan tépi szét, —
 Én meg mosolygva csókolom meg
 Puha, bársony, picziny kezét. —

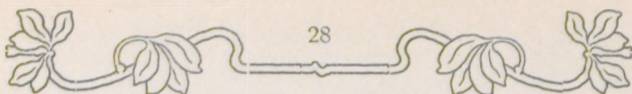

XX.

Elandalgunk kéz-kézbe tartva,
S ábrándozunk nagy boldogan,
Alig vesszük későn csak észre,
Hogy az idő múlik, rohan.

Oh mért, hogy a bánat gyakorta
Ha perczyi is, olyan nehéz,
A míg a boldogságnak üdve
Örökre tartson bár, — kevés!?. . .

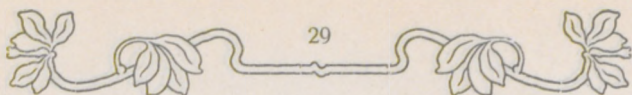

XXI.

A százados platán kérgére véste,
Gyöngéd kezével a nevem.
„Ez itt szerelmem titkos vallomása,
E név s e fa szívemnek képe, mása,
Örök emléke ez legyen!”

Hogy meg legyen a szentirat pecsétje,
Ajkamra hő csókot lehel.
És én tudom, hogy a kertnek platánja
Tavaszzal majd héját s nevem lehántja, —
Csalárd, hamis a lány kebel.

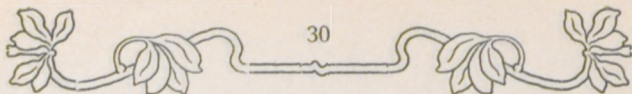

XXII.

Ne neheztelj, ha néha kétely
Ködként borítja lelkemet,
Szerelmem ezt is átragyogja,
Mint fénylő nap a felleget.

A buzgó hívő is gyakorta
Az égre kételkedve néz,
Bár az lelkének szebb hazája,
De elhinni mégis nehéz! —

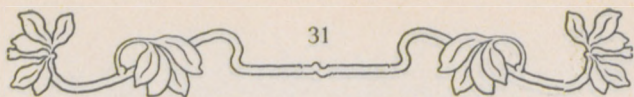
XXIII.

Virágok közt, a kertnek széliről
Együtt nézzük, mily szép az alkonyat,
Ajtat-keltő harang szól messziről,
Szellő ringatja a lágy hangokat.

Körültünk im a boldogság virul, —
Ki látott még tündéribb látomást?
Nyiló virág, virágnak ajkirul
Illat nyelven nyer édes vallomást.

A csillag fenn varázs fényben lobog,
A rózsza liliom felé hajol,
Szívünk is édes vágytól feldobog, —
A csalogány szerelemről dalol.

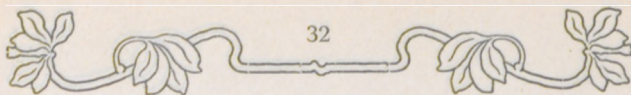

XXIV.

Ha hozzám szólsz, a lelkemet
Az üdv napja ragyogja át,
Gyönyörködve magasztalom
Arczod fehér liliumát.

De megczáfolsz szép kedvesem,
Megcsókolom piczi szádat,
És orczádon nagy hirtelen
Liliomból rózsza támad.

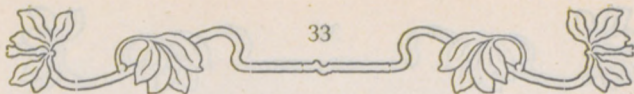
XXV.

Zöld pázsitos mezőn, virágos
Illatterhes bokor felett,
Dalos madár zengőn csicsergi,
A bús szerelmi éneket.

Közeli fán egy gerlepár bűg,
Csókok között nagy boldogan,
Az ág között halk gyöngye szellő
Meleg lehével átsuhan.

„Miről beszél a dal, s a gerle?!“
— S ajkam reá mit felelend? —
Hiszen a dal édes szerelmet, —
A csók — — virághullást jelent! —

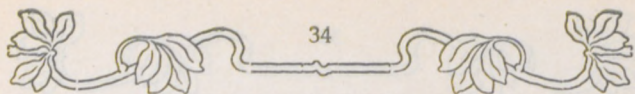

XXVI.

A virágok szép tündére
Előtted éjjel megjelent,
S liliommá változtatott,
Álmod kérded, hogy mit jelent?!

Megmondom én drága lélek,
Édes, kedves kis angyalom!
Más egyebet mit jelentne:
Légy a mi vagy, légy liliom.

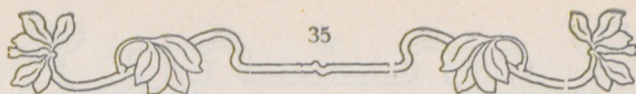

XXVII.

Járok-kelek az emberek közt,
De zárva tőlük a szívem,
Mint rejti tengermély a gyöngyöt,
Titkom nem tartja felszinen.

Oh mert félek, hogy drága kincsem
Ne hogy más is megsejtse tán,
És elrabolja véle üdvöm,
Boldogságom szép hajnalán.

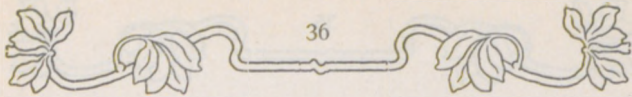

XXVIII.

Oh szerelem csodás világa!
Talányodat ki fejtí meg?
Rejtély maradsz és szent titokzat,
Melyet nem társz fel senkinek!

S én mért kutassam néma titkát?
Inkább áldom jó istenem,
Hogy utamat ez égi áldás
Virágival behinthetem.

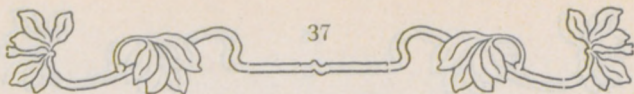

XXIX.

Oly szépek álmaim gyakorta :
Virágok közt járok-kelek,
Madár dalol vigan felettem,
S tündérekkel beszélgetek.

Felébredek, s ekkor legottan
A legszebbikre gondolok, —
És tudja isten, mégis olyan
Levert és bánatos vagyok.

XXX.

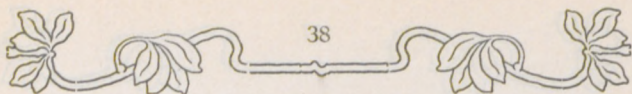
A földi gőzkör távolán túl
Felém ragyogtok csillagok,
Szent ihlettel nézek felétek
Ha éjeken át felvagyok.

Gyermekkorom ábránd-világa
Lelkemben újra megjelen,
Képzelmem száll, repül, s eléje
Nem szab határt a végtelen.

Oh, szép, nagyon szép a mennyország,
Varázs tündöklő fényivel
A megtért lelkek végtelenje,
S isten szent lelke tölti el.

Oh én drágám! égkék szemedben
Még is szebbek a csillagok,
Boldogságot hintő mennyország
Reám csak ez égből ragyog.

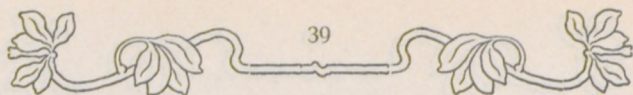
XXXI.

Hogy hűtlenséget emlegettem,
Szemed kék ege elborult,
S belőle arczod lilomára
Fájdalmad fénylő cseppje hullt.

Könnyelműségemet elismerem,
Szánom-bánom nagy vétkemet, —
Felcsókoltam, mint nap a harmatot
Arczodra hullott könnyedet.

Tündéri szép szemednek könyéből
Csak egy csepp is el nem vezett,
Belőle szívem mély tengerében,
A hűség drága gyöngye lett.

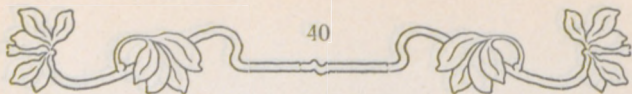

XXXII.

Valami titkos fájó érzés
Borul olykor lelkem felé,
Pedig napját, mely azt elűzze
Szemed lángjában fellelé.

Szeretsz drágám, hiszek te néked
Tudod, reményem csak te vagy!
Inghat hitünk, de a reménység
Bennünket el soha se' hagy.

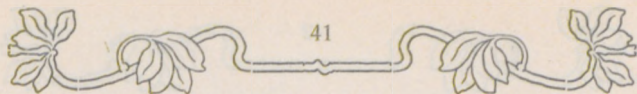
XXXIII.

Olvastad-e a szent bibliában
Azt a regés, csodás történetet:
Midőn Hóreb hegyén a szent bokor
Nem hamvadt el, pedig lángot vetett?!

Rózsabokor látod a szívem is,
Mely szép szemedtől forró lángra gyúl,
Nyiló, piros rózsákkal van tele,
És ég örökre hamvadatlanúl.

Azt is beszéli a csodás rege:
A szent fényben az isten volt jelen.
Szent tűzben lángoló szívemben is,
Vajjon nem isten-e a szerelem!?. . .

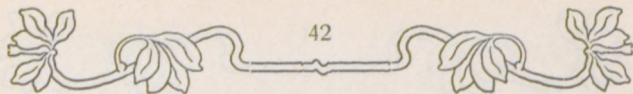

XXXIV.

Mért szeretem? egyre kérdi,
S mit szeretek rajta?!
Szüntelen csak ezt csicsergi
Piros rózsá ajka.

Mosolyogva, rám ragyogva
Mig a választ várja,
Ajkam s ajka összeforrva
Együtt felel rája.

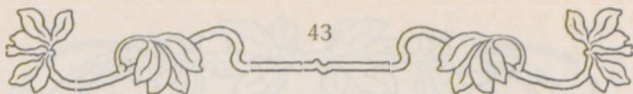

XXXV.

Ernyős bokor hűvös tövében
Fészket rakott egy kis madár,
Ha légi utjában kifárad,
Ott rá meleg hely, s párja vár.

A világtól elrejtve mélyen
Kis fészek vajjon vár-e ránk?
Hol boldogságunk megvalósul,
Melyről eddig csak álmodánk!?. . .

XXXVI.

Nem vádolom többé én a világot,
Betelt a földön boldog végzetem, —
Habár lábam gyakran tövisbe hágott,
S ha gyötrődött is szívem véresen,
De leltem utamon nyíló virágot
A legszebbet, mely e földön terem, —
Rózsákkal lesz behintve síri ágya,
Kinek nyitott a szerelem virága!

Miskolcz.

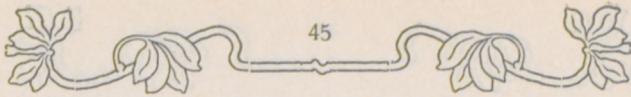
NÉPDALOK.

I.

Virágos kert közepén egy almafa,
Szőke kis lány szóttalan jár alatta,
Dali madár hangos szóval kiáltja:
A szerelem legkedvesebb virága.

Azt suttogják a kinyiló virágok,
Nem szeretnek igazán a leányok;
Dali madár azt dalolja az ágon:
Elkárhoznak akkor a más világon.

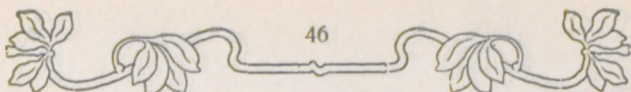

II.

Beteg vagyok, hogy meghalok, jól tudom,
Azt is tudom, hogy szellővé változom,
Ugy járok el barna kis lány tehozzád,
Várhat én rám oda fent a mennyország.

Vagy elviszlek fel magammal az égbe,
Együtt megyünk az angyalok elébe,
Nem kérek én ő tőlük sem egyebet:
Csak rendeljék ott is nekem lelkedet.

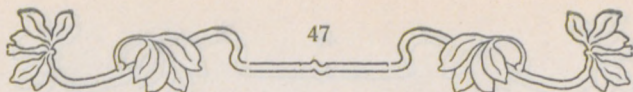

III.

Meggyult az ég minden fényes csillaga,
Rózsám szeme még is csak túl ragyogja,
Kérem tőle, kire ragyogsz angyalom?
Válasz képen ajka van az ajkamon.

Ne hitegess, az asszonynép mind csalfa,
Mind azt tartja: jobb az erdő, mint egy fa!
Hulló virág, csipkerózsa szerelmed,
Tudom, megcsalsz, elfeledsz te engemet!

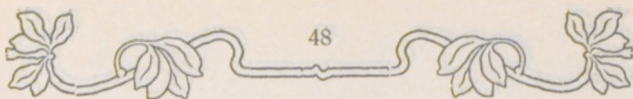

IV.

Gyászba borult nyugatról az ég alja,
Boldogtalan, kit elhagy a galambja,
Árva vagyok, árva lettem az óta,
Hogy a rózsám nem hajt semmit a szómra.

De szomorún néz a felhő a földre,
Fájdalmában záporba hull le könye,
De szomorú, nagy lehet a fájdalma,
Talán az én árvaságom siratja.

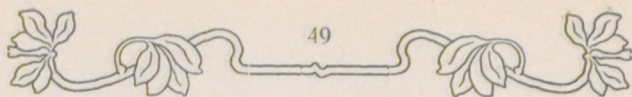
V.

Korán nyilik tavasszal az ibolya,
Korán nyilik a szerelem bimbója,
Gyönyörű szép szőke kis lány, galambom,
Nincs éjjelem, miattad nincs nappalom.

Kipattan a bimbó a nap sugárra,
Hallod-e te szép szőke kis leányka,
Virágodat, szerelmedet add nekem,
Legyen érte a tied az életem.

Nincs szeretőm, nincsen nekem virágom,
Ugy sem soká élek én a világon,
Ibolya lesz belőlem kis kertedben,
Illatjával száll kebledbe szerelmem!

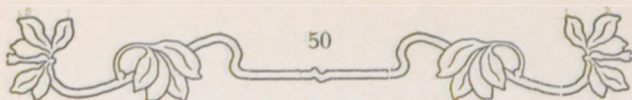

VI.

Pusztán termett virág az én galambom,
Nincs is párja széles e nagy világon!
Nem hiába mondták hát azt én nekem :
Pusztai szép virágszál a szerelem.

Azt is mondják, hogy elhervad a rózsa,
Elhervasztja a szerelmes nap csókja.
De hiába mondják, azt én nem hiszem,
Mert csók nélkül nem virul a szerelem.

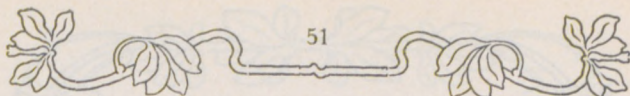
VII.

Csipkebokor, csipkerózsa,
Édes az én babám csókja,
Csillagos ég, ég kék szeme,
Két szép csillag ragyog benne.

Hajnal pirul, hajnal hasad
Tündér szeme ege alatt,
Két orczája kinyílt rózsá,
Szakasztani kell csak róla.

Piros rózsá, teljes rózsá,
Szakasztottam én is róla,
Szakasztottam piros rózsát,
Megloptam a rózsám csókját.

Piros rózsá teljes fajta,
Minek is van tüske rajta!
Oly gyorsan járt picziny keze,
Még most is ég arczom bele.

VIII.

Tündökölve mosolyg az ég le kéken,
Szép uj csillag ragyog rajta közében,
De nem nézik a faluban, hasztalan,
Az alvégen a legszebb lány halva van.

Én azt hiszem, ha meghal a legszebb lány,
Fényes csillag tűnik fel az ég boltján,
Az a csillag talán ő lesz az égen,
Mert olyan tűz égett épen szemében.

Igló.

HERVAD A FA. . . .

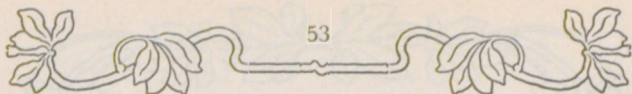
Hervad a fa, zizegve hull levele,
Mint a levél, reményem is hull vele,
Sárgult a lomb, arczom is oly halovány,
Aludni int hűs őszi nap alkonyán!

Haldoklik a tájék, sírját meglelé, —
Szemfedőül fehér fátyolt von felé
A természet, e gondos, hű s jó anya,
A szellő meg végtől végig siratja.

Hát engemet ki sirat meg majd vele,
Ha befogad a sír hideg kebele?
— Elfeledve édesebb lesz pihenni,
Nem tartanak vissza senki könnyei!

Igló.

SÁRGA LEVÉL. . . .

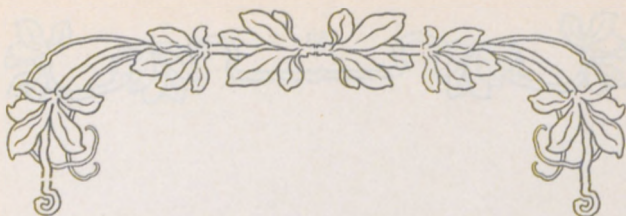
Sárga levél, hulló levél,
 Merre viszen az őszi szél?
 Az én lelkem édes vágya
 Veled szállni szebb hazába.

E tájékon mi is maraszt,
 A hol minden lehullt haraszt,
 Hervadt virág, sárgult levél,
 Fájdalmamról, búmról beszél!

Lelkem szárnya ketté törve,
 Valami von le a földre. . .
 Hisz' a levél se száll messzi,
 A szellő a földre ejti.

Hulló levél majd megpihen,
 Majd megpihen szegény szívem.
 Rajtad hervadt remény, s levél,
 Felejtés lesz a szemfedél.

Igló.

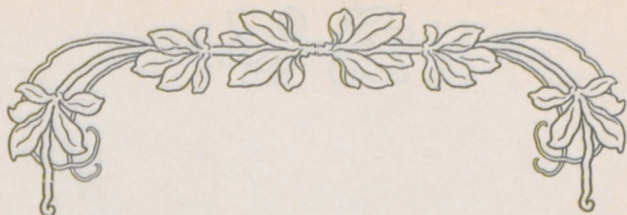
HOVÁ, HOVÁ . . .

Hová, hává, őszi gyászos fuvalom,
Merre tűnsz el a letarolt ugaron?
Arczom halvány, ne hints csókot reája,
Hiszen lehullt, régen lehullt virága!

Azt suttogja talán szellem ajakad,
Hagyd itt ezt a megunt régi tájakat?
Szébb vidékre, szébb hazába jer velem,
A hol örök a tavasz, a szerelem!?. . .

Igló.

ENYÉSZET SZÁLL LE . . .

Enyészet száll le a határra,
Sárgul a gally az őszi fán,
Fakult színét a napsugára
A hervadt lombra festi tán!?!...

Nem ilyen-é az ember élte?
Lelkem ez eszmén andalog;
Húnyó napunknak őszi fénye,
Halvány arczunkon így ragyog!

Szirma.

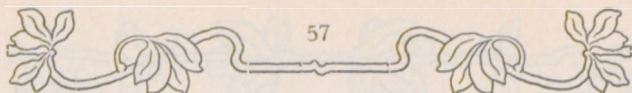

EGY TÖRTÉNET.

Pazar fényű terembe gyűlve
Gazdag, nagy úri nász sereg; —
A szép menyasszony, bár körülte
Dús vőlegénye szépeleg,
Halvány, bánatba van merülve,
Tündér szeméből köny pereg.

Kopott diák, az arcza sápadt,
Zug-korcsmában mulat, nevet,
Viharos-vad jókedve támadt,
Ölében lány foglal helyet,
Szívén a szenvedély eláradt,
Ifjú s néember oly önfeledt!

Szép menyasszony nászéjszakája
Sötét, gyászos reggelre vált,
Nem lett illetve szűz virága,
Inkább ölelte a halált,
Hull a férjnek könnyűje rája,
— Fényes, nagy hozományra várt.

Uj sir felett éjjel, lerogyva,
Sápadt diák sir, kesereg :
»Bocsáss meg oh!« halkán susogja,
S a mig vérében fentereg,
A hold mosolyg és szinte mondja :
»Szegény bolondos két gyerek!«

Szirma.

SZÉP HOLDAS EST VAN . . .

Szép holdas est van, a magasban
A csillagok reszketve égnek;
Hűséget most fogad az éjben
Az ifjú szép szerelmesének.

Csóktól ittasultan susogják:
Tied . . . örökre . . . végtelen . . .
Dehogy látták, midőn az égről
Csillag futott le hirtelen.

Szirma.

HA FÁRADT LELKEMNEK . . .

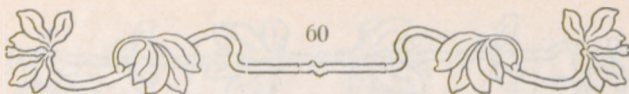
Ha fáradt lelkemnek a vigaszt nem lelém,
A mult idő tárult enyhületül elém,
Ifjúságom ékes, tündér szép vidékén
Mindig vigasztalást, megnyugvást lelék én.

Hol magam a remény, s annyi fényes álom
Hír, dicsőség fényben tündökölni látom,
Melynek egy gyönyörű hölgy a koronája,
Ki ábrándos szívem szerelemre várja.

Délibábként eltűnt igaz mind ez régen,
— A nap sem tündöklék mindig fényes égen —
De hogy engem szeretsz és mind ez nem álom,
Mégis csak elértem mindent a világon!

Szirma.

CSERESNYEFÁK ALATT.

Mint a tavasz ifjú arái,
Fehérlő díszben, gazdagon
Virítnak fáim, a megujult
Verőfényes domboldalon.

Sugárittas hószin szírommal
Borítva dúsan minden ág,
Nincs rajtuk még zöld, szűzi díszük
Fehér bimbó, fehér virág.

Alattuk andalogva járok,
Szivom kelyhük hús illatát,
És lelkem e szelid gyönyörben
Édes bánat suhanja át.

Oh mért, hogy csak virági hulltán
Fedi levél ez ágakat?! . . .
A tünt ártatlanság helyébe
Emlékezet, zöld lomb fakad! . . .

Szirma.

VIRÁGOK KÖZT . . .

Virágok közt réten járok,
Ide hallik az estharang,
Vagy lelkemben csendül csupán
Szomoruan e méla hang?! . . .

Mindegy, úgy is egyet jelent,
Azt, hogy szegény szívem temet,
Had' sirassa bús harangszó
Tört virágát, szerelmemet.

Szirma.

CSAK MÉG EGYSZER . . .

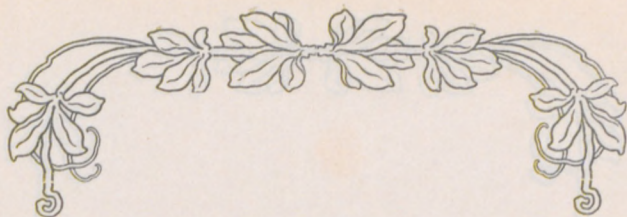
— Heine. —

Csak még egyszer csókolhatnám
Liliom szép fehér kezed, —
Hogy szoritnám szívem felé,
Hullatva néma könnyeket!

Ibolyakék tiszta szemed
Éjjel-nappal ragyogva rám,
Úgy szorongat: mit jelenthet,
Ez az édes, kéklő talány?! . . .

Szirma.

RÉGEN VOLT MÁR . . .

Régen volt már, még is, még is
A jó Isten tudja,
Gondolatom, érzeményem
Csak felé száll újra.

Fényes szeme most is éget
Az a tünde, csalfa,
Mely a lelkem kárhozatnak
Örvényébe csalta.

Ég-föld tanúm rá, hogy benne
Mindhiába hittem,
Csak egyetlen szól mellette:
Megcsalt árva szívem!

Szirma.

A SZIRMAI TEMETŐBEN . . .

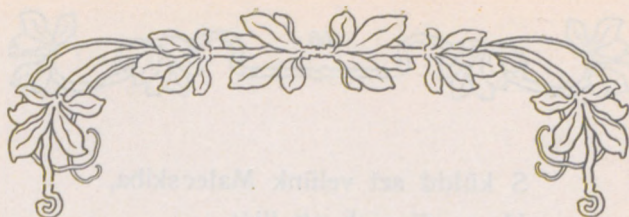
A szirmai temetőben
Egyetlen egy szomorú fűz,
Két sirdombra fürtös ága,
Eleven zöld koszorút tűz.

Az egyikben álmodozza
Örök álmát édes apám,
A másikban öcsém pihen, —
Letört bimbó a sír ágyán.

A mult s jövő eltemetve,
Miért hagyták itt a jelent? . . .
Én volnék az, az a bús fűz
Sírjok felett engem jelent!

Szirma.

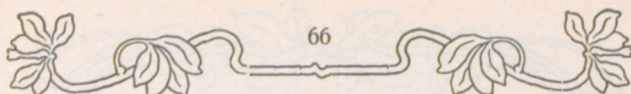

ILIÓ.

— Délszláv költemény. —

Hires, neves lett Ilió,
Rila hegyén, a havason.
Bérczek között, zöld erdőben,
A völgyeknek hús vizénél,
Hősök-hőse volt Ilió.
Török rablást nem engedett,
Rabló pogány nem dúlhatott,
Nem túrt semmi erőszakot
Rila hegye magaslatin, —
S a völgy ölén messze tájig.
Nagy csapat jött egykor össze,
Számos török, számos arnót,
Sötét bőrű cigányokkal,
És a pasa elé léptek,
A pasához ekkép szóltak :
„Pasa! te a czár kegyeltje!
Adj nekünk egy sor századot,

S küldd azt velünk Malecskiba,
Hogy elfogjuk ott Iliót.
Az agákat jajgattatja,
Remegteti a pasákat,
Kiontott már sok török vért,
Hodza vérét, Kadis vérét,
Mollák vérét, s dervisekét!“ —
Pasa hívja vitézeit
És imigy szól hiveihez:
„Menjetek el Malecskiba,
S ott Iliót fogjátok el,
Kötözzétek kezét hátra
És törjétek ugy kerékbe!“
A katonák búsan szólnak:
„Pasa! csárod hú kegyeltje,
Küldhetsz alá Isztambulba
Harczolni a Padisáhval,
De oh vitéz Pasa ne küldj,
Hogy elfogjuk hős Iliót,
Mert Vojvoda sarjadéka,
Kralyevics Markó fia!“ —

Szikszó.

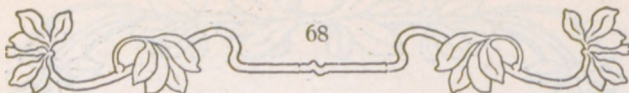

NÉPBALLADA.

Néma éjjel, elhat szélylyel,
Halvány gyertya fénye,
Szép menyecske nem alhatik,
Nagyon beteg férje.

Beteg ember az ablakot
Zörrenteni hallja.
„Csak aludjál, megijesztett
Az ákácza gallya!”

Titkos vágyban, forró lángban
Felgyúl szive tája,
Szeretője édes csókkal
Ablak alatt várja.

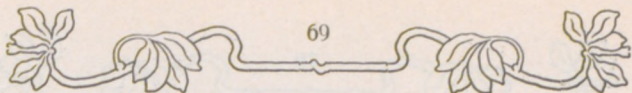

„Holnap, holnap, enyém leszesz!“
Szivök forrón dobog;
Szép menyecske sötét szeme,
Fényes lánggal lobog.

„Ott-künn voltál, csókolódtál
Ugy-e szeretőddel?“ —
„Csak álmodod, úgy mondhatod
Lázás, beteg fővel!“

„Beteg vagyok, oh bocsáss meg,
Te drága jó lélek!
Készíts nekem orvosságot,
Ugy fázom, úgy félek.“ —

Szegény ember felesége
Orvosságát iszsza,
Édes ízű, nyugodalmát
Majd ez adja vissza.

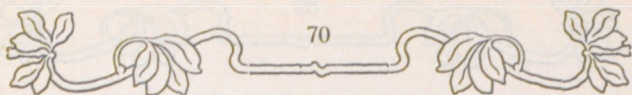

Meg is gyógyul nem sokára,
Várja néma sirja,
Szép hitvese vissza többé
Mindhiába sirja.

Fúldokolva, könnyet ontva,
Búja újra sarjad ;
A köny arczán még se' halvány
Piros rózsán harmat.

Muzsika szól, a falunak
Apraja és nagyja,
Az alvégen a legszebb lány
Lakodalmát lakja.

Szép menyecskét, jaj mi lelte ?
Olyan beteg, halvány !
Az a rózsá, piros rózsá
Hova lett az arczán ?

A kit meglát, kérdi tőle :
Hol van az ő férje ?
Az emberek félve, fázva
Térnek tőle félre.

Utcza-gyerek, pajzán gyerek
Újjal mutat rája, —
Szegény asszony, zilált hajjal
A falukat járja.

Sárospatak.

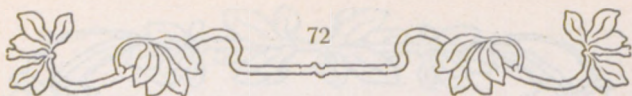

KISFALUDY KÁROLY EMLÉKEZETE.

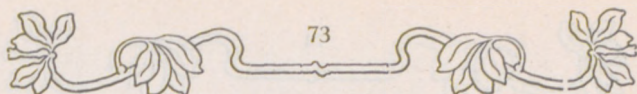
— 1880. nov. 21. —

Félszázadnak viharja szárnyal,
— Alig csak egy emberöltő —
Mióta sirnak éje árnyal,
Nagy úttörő, dicső költő!
Kelj fel dalom hívó szavára,
Legyen e nap lelked velünk,
Midőn neved s emléked áldva,
Neked ünnepet szentelünk! . . .

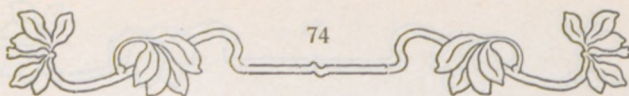
Költő vala, így halhatatlan! — —
Jutalma bár nem volt virág,
Fénynyel ragyog és változatlan,
Költészetén a honfi láng.
Ki szentelt érzést ott is ápol,
Hol citrom nyit, narancs pirul, —
Szülőföldétől messze távol,
Szent honszerelme él s virul.

„Sötét olajfáknak húsében
— A bánat által üzve el —
Ül a vándor, könnyel szemében“
Vigasztalást sehogy se' lel.
A szellő, mely arczát csókolja,
Ide tévedt a hon felől,
Fájdalma lángját ez sem oltja,
Mely ugy éget szivén belől.

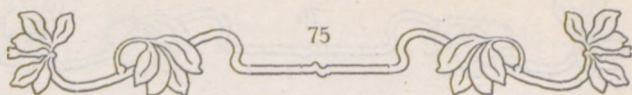
Tán bős apádnak átka kísért,
Hogy lelked enyhet nem talált,
Hogy úgy kerested hősi hirért
A harci sikon a halált?!
Vagy csalfa lány hűtlen szerelme
Fájt sziveden, az üldözött,
Azért kerestél önfeledve
Vigaszt világi zaj között?

Nem földi szenvedély okozta
Szived nehéz fájdalmait,
Hazádat láttad eltaposva,
Megtört lelked felett a hit.
Egy nemzet fájdalmát viselted
Kebledben kínzó ostorul, —
Mi látva forró szenvedelméd'
Szemünkbe fájó köny todul!

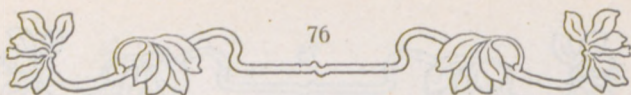
Mert istenszó hangzik feléje :
„Mentsd meg a sülyedő hazát !“
Lángot vet a parázs szívébe',
Mely szent erővel hatja át !
Pedig a próféták jutalma
Kigúnyolás, majd Golgotha ! . . .
De a jövő szép, fényes álma,
Nemes küzdelmük záloga !

És visszatért a bús anyához. —
Szegény sokat szenvedt haza
Gyöngén ölelte őt magához,
Hisz' egyedül árván vala !
— Forró szivednek lánghevétől
Szebb nap virradt e honra fel,
Uj fény lövelt le rá az égből,
S e fény soha nem hamvad el !

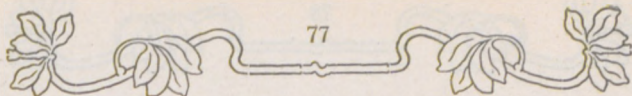
Te, ki ama „szent örületben“
Nézzvén pusztuló nemzeted, —
Nem ingva álltál rendületlen,
Bár vész, vihar dúlt ellened ;
Nem a kard volt, melylyel kiálltál
Egy nemzetet megmenteni,
— Szebb volt e harc minden csatánál —
Hanem lantod zöngelmei.

Dalodra, mint tavasz jövetkor,
Ujjá leve a szent berek,
Bár ellene haraggal, olykor
Fel-felzúdult a fergeteg.
Az elvetett mag is kihajtott,
Melyet munkás kezed vetett,
Adott éltet beléje s tápot,
Napként tündöklő szellemed.

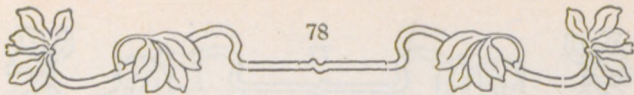
A szentberek bokrának ága
Zengő madártól népesült,
Lelket gyújtó édes dalára
Egy ország népe lelkesült!
Sötét éj volt, a virradóra
Gondolni még, eltűnt a hit:
Rózsás kezével „Auróra“
Széthinté fénysugárait!

Hol nem találsz érző kebelre,
A művészet számúzve ott,
Pedig egy nemzet életére
Dicsőséget csak ez ragyog!
A múzsa, hontalan a honban,
Árván bolyongott té-tova, —
Föllendült ihlettelt dalodra
A színművészet temploma.

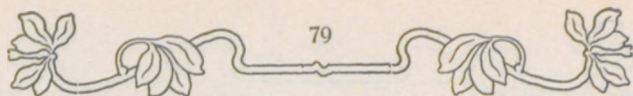
Mily látomás tűnik szemembe :
A dúlt képű Tragoedia,
Mellette áll pajzán enyelgve
Bohó arczczal Komoedia !
Körültem szellemek lebegnek,
Szem nem látott sok fényalak,
Oly ékes arcza mindeniknek,
Nincs rajtuk földies salak.

A hős lovagkor újra támad,
Szép napja fényesen ragyog,
Bár fedte sirjuk annyi század,
Élnek a hadverő nagyok ;
Ime kikelnek most alula,
Mind hősök, annyi daliák :
Karddal kezében lángra gyúlva,
Szabadság hős, Trencsényi Csák !

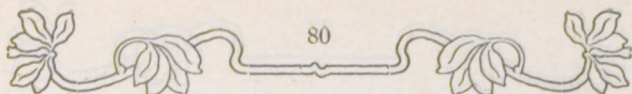
Világverő Lajos fejére
Borul a harczy zöld babér,
Délczeg lovag most lép eléje,
A hősök hőse Tihamér!
Miként a hajnal biborából
Kivillan a királyi nap:
Tündöklük Mátyás homlokáról
Az igazság királyilag.

Dicsőségnek tündöklő napja
Ragyog fel annyi dalián, —
Távol, kezébe' véres kardja
A bántott Zách Feliczián.
Amott a hősök hátterébe'
Ki mindent lábával tiport,
Nézzétek a büszkét remegve,
A kőszívű vajdát, Stibort!

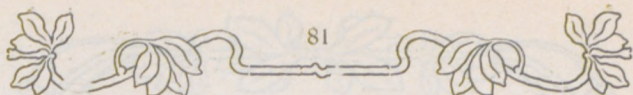
Zilált hajjal közelg Iréne,
Emelt kezébe tört ragadt;
Gyógybalzsamot nem lel szivére
Csak ott, a csendes hant alatt.
Halványan áll, remegve Klára,
Mint a derékba' tört virág,
Elhervasztott dúlt bimbájára.
Majd enyhet ad a síri ágy.

Gyászos ravatal állva távol,
Rajta halvány királyi szűz,
Kit idegenbe szép honából
Hűtlen nemzet többé nem űz . . .
Minő egy tündér álmodása,
— Arczán rózsás tavasz virul —
Szép Ilma, délczeg hű vadásza
Keblére gyöngéden simul.

Hát ez minő bohók csoportja :
Fürgencz, a kántor és kovács,
Kiknek szomját viz el nem oltja,
S az érdemes kupak-tanács.
Jónás diák s a vén Sulyosdi,
Áldott derűtség homlokán,
Mellette ott a nyilt az ósdi,
De romlatlan magyar, Mokány ...

Való e látomás előttem,
Vagy lelkem álmodása még?
Jön a költő, bibor felhőben,
Felette a dicsfénye ég.
Félistenek tehát a nagyok!
Oh jójj, csodáld velem hönöm!
Fenség! eszméd dicsőülten ragyog
E tiszta, fényes homlokon! —

Bocsásd meg oh, ha földi pályád
Jutalma későn érkezett,
Tudjuk, helyed bátran megállád,
Betelt magasztos végzeted.
A sorsnak volt csak gúny-szeszélye,
Midőn vártad már a halált :
Akkor jött a babér fejedre,
Koporsódra épen bevált !

„Még áll Buda, él a magyar még !“
Örökre állni s élni fog,
És szellemed, mint a magas ég,
El nem múló fényben ragyog.
Ha hűtlen nemzedet feledne,
— Ha tán ily gyáva kor jöhet!? —
Áldást kiáltanak nevedre :
A századok, időkövek !

Sárospatak.

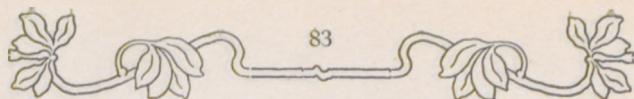

DALÜNNEPEN.

A sárospataki főiskola énekkarának száz éves emlékére.

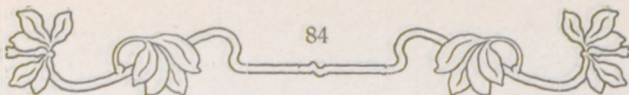
1782—1882.

Dobbanjon meg a föld szive dalomra,
Ifjabb legyen száz évvel a világ!
Hulljon harmat, hegy, völgy, róna s halomra,
Viruljon rajtuk illatos virág!
Lelkünk pedig emelkedjék az égig,
— Túl messze földi térek halmain,
Hol a szabadság végtelenje kéklik —
A dal magasra szálló hangjain!
S míg a szabadság lángsugárit iszsza,
Szálljon ihlettől részegülve vissza.

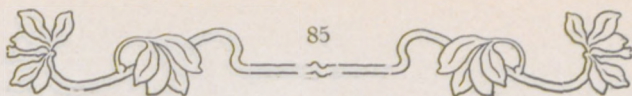
Tavaszhosolyg a pázsitos mezőkre,
Virág nyílik völgyön, s zöld halmokon,
Madár dalol, szellő suhog fölötte,
Lelkünk elring ez édes hangokon.
Talán az Urnak szent napját köszönti
Nyíló virág és a dalos madár?
Egyik háláját illatárba' önti,
Másik ajkán a dal fohásza száll!
Vagy tán ők is velünk e napra vártak,
Üdvözlő dal szól ajkán a madárnak?!..

Ünnepre gyűltünk, a dal ünnepére!
Távol vidékről, mint zarándokok
Eljöttünk ifjú álmaink helyére,
Hogy megszenteljük s üljük e napot!
Lelkem szemével hogyha szétekintek,
S nézek két emberöltő távolán:
Felém az ősök szellemükkel intnek,
Lángzó sugár van mindnek homlokán.
Keblünk szent ihletéstől van betöltve,
Szép nap, dicső nagy nap légy üdvözölve!

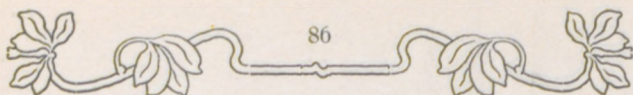
Légy üdvözölt tápláló „alma mater!“
Im, visszatére sok édes fiad,
Szentelt falad közt szivünk lázasan ver,
Szemünk harmatja hull, öröm miatt!
Légy üdvözölt, viharvert ősi fészek
Hajdan szabadság-hősök lakta vár!
Oh, rád tekintve mély fájdalmat érzek,
Bástyád elmúlt dicsőség romja már!
Oh, hát még a szabadság is mulékony?! . .
Istennője meghalt ez omladékon.

Légy üdvözölt, te dalnak hű barátja,
Te ünneplő s daltól lelkes sereg!
E jó fiúk derült arcját ha látja,
Van-e a ki nem lelkesül velek? . . .
De tudjuk-e, hogy a ma multon épül,
Eszünkbe jutnak-e az ősapák?
Szent ünnepünk szóljon hálánk jeléül,
Hogy a dalt ránk örökségül hagyák.
Előttünk emlékük fénynyel világol,
Keressük őket fel, a multba távol.

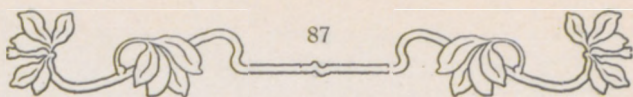
Hogy elbukott szabadságunk vezére,
S vérző szivvel hazátlan bujdokolt:
Nehéz álom szállt a magyar szemére,
— Vagy tán lassú halállal haldokolt? —
A mult dicsőség távol, messze fénylett,
Tündöklő napja alkonyatra szállt;
Félszázad tünt el, még akkor sem ébredt,
Irigyei várták már a halált.
Hisz' oly kevés magyar szivébe' fényle,
A honszerelem égi tiszta fénye.

E muzsáknak szentelt falak körébe
Gyültek a hős apáknak gyermeki,
A tudomány-forrás édes vizével
Vágyván lelkük szomját enyhíteni;
S az ősi vár romján némán megállva,
Szivök fájó érzés nyilalta át,
A nemzetről csak azt látták, hogy árva;
Nem lelték fel honukban a hazát!
Búját a sziv ha már sehogy se' bírja,
A tudománynak sincs rá balsamirja!

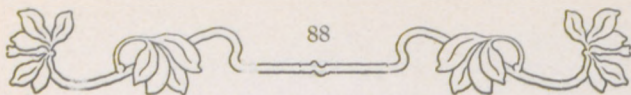
Midőn megrezdül halkan a fa lombja,
S édes dallal ébred fel a madár,
Az éj sötét holló szárnyát bevonja,
Harmat-síró hajnal könnyüje száll :
A honfi bú sötét nagy éjszakája
Az ifjaknak szíven gyászszal borult,
De ébresztő daluktól nem sokára
Sötétségével lassan elvonult.
Érző lelkük hajnal remény-sugára
Könyűjökön fénylett a dal szavára.

Száz esztendő repült el már azóta,
Hogy szólt az énekkar bölcsődala,
És annyi vész között az ég megóvta,
Fényes nappalra válván hajnala.
Száz év alatt oh hányszor szólt az ének :
Az áhitat dalban ha szárnyra kelt,
A végtelen Urának, istenének
Nevével az ég és a föld betelt !
S hányszor zendült a dalnak hangja sirva,
Halottat kísérvén a néma sirba !

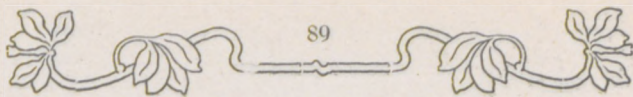
Majd a midőn szépen derülni kezdett,
Megifjult és vidult a láthatár,
Az ifju sziv bút-bánatot felejtett,
Bujdosva járt kezükben a pohár.
Rózsás arczú szép barna lány szeméről,
Forró csókról daloltak édesen,
Hogy elhoznák a csillagot az égről,
Szerelmük, mint az isten végtelen! . . .
Ifjuságunknak édes, boldog álma,
Hogy elrepül, hideg valóra válva! —

Költészetünknek szép vadon virága:
Népdal köztük, ki tudja, hány fakadt?
Hódítólag oly sok földet bejárva
Nyiló helyük mégis titok maradt!
Hír és dicsőség nem volt lelkük álma,
Daloltak, mint az ágon a madár,
— A dalnokot mért várja földi pálma,
Önkeblében midőn égít talál? —
Mégis nevük a hír szárnyára ölté,
Zengő daluk az országot betölté!

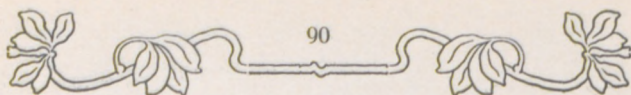
Próféta támadt, — napként tündököelve —
A sziveket eszméje járta át,
Ez énekkar dalával üdvözölte
A szent szabadság fényes hajnalát.
És a költő lelketrázó dalára
Nem is maradtak többé tétlenül,
A hős Rákócziaknak ősi vára
Csak ezt viszhangzá: „rendületlenül!”
Lelkük vulkán lőn, égig ére lángja,
El nem muló fényt hintvén a világra!

Nagy vész közelgett; aztán nem sokára
Kardot ragadt a bátor férfi-kar,
A hős magyar bátran kiállt csatára;
Vadúl zugott, bömbölt a harcz-vihar.
A dalnokok a fészekből kiszállva
Ott termettek megmentni a hazát,
A szent szabadság-dalnak harsogása
Túlzengé az ágyúknak szózatát.
A zsarnokon, ha diadalt nyerének,
Felzendült az édes győzelmi ének!

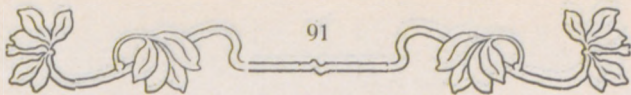
Terhes felhő jött majd ismét egünkre;
Láttunk sötét, gyászos, nehéz napot,
Fájdalmunkban hamvat hintvén fejünkre,
Orczánk bánat miatt meghervadott,
Szivünkön oh, ki tudja, hány seb égett?
És mindenik gyötrő, kinos vala,
A zord való hitet, reményt letépett,
Hiszen nem volt többé magyar haza.
De megmaradt, kikerülvén a vészek,
Meleg helylyel kínált az ősi fészek.

A hős fiuk csak újra visszatértek,
— Oltalmat oh, más hely nem adhata —
Szentelt keblén az édes jó szülének
Magát kisirta lelkük bánata.
De nemsokára szünt szivök siralma,
Meghallgatá az ég daluk szavát,
Melylyel nem birt egy ezredév viharja,
Szabaddá tette a magyar hazát!
A szent szabadság gyujtó énekétől
Lehull a láncz a rabnépek kezéről.

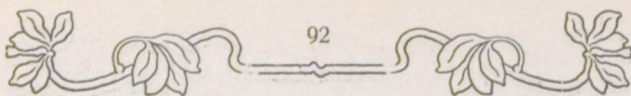
Mert végtelen a dal bűvös varázsa ;
Midőn érzéstől eltelt a kebel
Ez a lélek szárnyának csattogása,
Mely föld porából menny felé emel !
Magasba von, hol nyílt az égi pálya,
Egy szebb tündér-világ felé ragad :
Hol fénylik a szerelem s üdv hazája,
Itt érzi lelkünk kéjjel, hogy szabad !
Virág nyílik, mosolyg a dal szavára,
Fény- s illatárban áll a föld határa !

Gyakran terhes, kinzó a földi pálya ;
Szívünk oly sok, nehéz teher emel,
És életünk nyíló örömvirága
Hányszor vérvő tövis között vesz el?!
De ajakunk ha édes dalra zendül,
Kebünk bár bűt, s égő sebet takar,
Bár könnyet ejtsünk is, fájdalom enyhül,
Oh régen „sirva vigad a magyar!“
Hisz' a dal édes ábrándokba ringat,
Szellem-karján felejtjük bánatinkat.

Hát a midőn a szép leány szerelme
Édes kínnal, fájdalmasan gyötör,
És a szívnek rabjává lesz az elme,
S a földi angyalt látni is gyönyör!?
Midőn az ifju rózsás, boldog álma,
S a képzelet tündér-várat teremt,
Őt birva csak, kis kunyhócskára vágyva,
Nem nézve a jövőt, csak a jelent:
Feltör keblünkből a dal édes árja,
S a föld fiát a mennynek üdve várja!

Im, mostan is az édes dal varázsa,
S hatalma vont egygyé e szent helyen, —
Őszült apák s ifjak dalolni vágyva,
— Hogy összegyűlt a mult, jövő s jelen!
És annyi szép nőt látok megjelenni,
Kiktől szép, s értök édes a világ!
Itt vannak ünnepünk fényét emelni;
Mindenik mint egy-egy nyiló virág.
Csillag szemükben tündökölni látok
A dal szavára egy tündér-világot!

De most barátim, dalra fel! — az ének
Hóditani szivet s babért akar, —
Láttassuk a föld minden nemzetének:
Dalában is dicső, nagy a magyar!
S ez énekkar, az ősapák örökje,
Éljen soká, örök időkön át,
Szent eszméket hirdessen mindörökre:
Szeretetet, szabadságot, hazát!
Gyujtson dala hév honszerelmi lángot,
Teremtse át e megviselt világot!

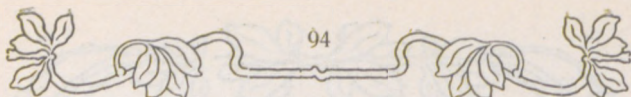
Vedd fel dalunkat szárnyaidra szellő,
Tanuld el tőlünk énekes madár!
Legyen ez, egy szebb s új életre keltő,
Zengjen belé a széles honhatár!
A menny felé szárnyaljon fel az üdvbe,
— Elhagyva földet s fényes csillagot —
Teremtőnkhez, ki szent-lelkét leküldte,
Szabadságot, hazát és dalt adott!
Olvadjon be az angyalok karába,
S áldásként szálljon vissza a hazára!!

Ónod.

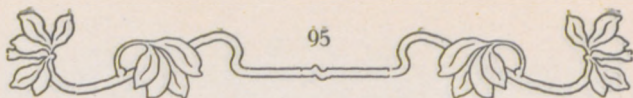
KARÁCSON ÜNNEPÉN.

Lelkem áhitattal betelve szárnyal
E várva-várt dicső ünnep-napon;
Mert a szent ihlet adta égi szárnynyal
A hit fel a kéklő magasba von,
Mely fedve volt sűrű, sötétes árnynyal,
A földet fényözönben láthatom,
És Betlehem felett, a tiszta égnek
Ama csillagsugári lángban égnek.

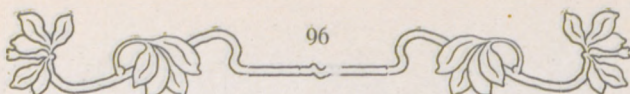
Megnyilt a menny, felnyitva titka zárja,
Bibor dicsfény övedzi keletet ;
Ugy tetszik : az ég karjait kitárja,
A föld iránt megengeszteltetett.
A bűn terhelt nép nem hiába várja,
Leszállt a tiszta, égi Szeretet,
És itt marad most már köztünk örökre,
Mint a világ' istentől lett örökje.

Fénylő csillag három bölcsét vezérel,
Kik Betlehemnek vették útjokat,
Megküzdve hiven, bátran a veszélylyel,
Szivük fellángolása nem lohad ;
Ugy ég, mint a vezér-láng, égi fénynyel,
Epednek látni Megváltójokat.
Ma jött el az, hogy a Tudást betöltse,
Mint a világnak egyedüli bölcse.

Zendül az ég tündöklő boltozatja,
Ének szól angyaloknak ajakán,
Mely a lelket magával elragadja,
Új eszmét hord e bűvös hang magán,
Melyet megért a pásztorok csapatja,
S örül, vigad, — a néma éjszakán
Künn a mezőn hangoznak a Hozsannák,
A Mesiással eljött a Szabadság!

Jertek, hívők! e csillagtól vezetve,
Mely im megállt egy istálló felett;
Ne féljeteK, csak bátran lépjeteK be,
E hely boldogságunk szentélye lett,
Borúljatok le, a bűt elfeledve,
S nyugalmat leltek fájdalom helyett,
Imát rebegvén összetett kezekkel,
Az égre, e csillagra nézzeteK fel.

Ez a csillag lett földünk lelki napja, —
Sugár-fényét áldólag hinti szét,
A föld fia örökre tőle kapja
Szent ihletét, boldogságát, hitét;
S ha a balsors reményét megfagyasztja,
Ez hatja át melegséggel szivét.
Oh Jézusunk, fénylő napunk, világunk,
Örök üdvöt csak általad találunk!

Szirma.

EGY FIATAL HÁZASPÁRRÓL.

Egymást oly végtelen híven szerették,
Miként szeretni csak lehet,
A sorscsapással is könnyen daczoltak,
Vészben, viharban nem könnyen hajoltak,
A szerelem csodát tehet.

Meglett hűségük drága bére végre,
Hú szivök egymáson dobog;
De melytől a létnek világa kapja
Fényét, s hevét, szerelmük drága napja
Halványul s lángja ellobog.

Tavaszi jöttén, nyiltán a rózsabokrán
Bimbóba hajt sok drága rügy,
Alig hogy elpirul s kelyhét kitarja:
Hull a virág, és elszáll illatárja,
Az ágon csak rút csipke csügg.

Eger.

ANTONIUS.

Antonius, a szép, a büszke férfi
Csatáz, s nagy eszmékről beszél,
Előle a törpe sietve tér ki,
Mert nem lehet mindenki hős, s vezér.

Kleopátrának oly csábos mosolyja! —
S hol van a férfi szent erény!?
A földi múltó üdv gyorsan sodorja
A szenvedély örvényes tengerén.

Szirna.

TE MEGCSALTÁL . . .

Te megcsaltál, s'én elsíratlak,
Nem vádollok, megbocsátok,
Hisz oly hamar rád szállt szegény nő
A borzasztó, terhes átok.

Titokban sirt könnyem tudom jól
Szivedre hullt, s lángot vetett,
És égető, forró tűzével
Szaggatja, tépi lelkedet.

Itt kárhozol még a világon,
Szivedben hordod a pokolt,
Melyet többé, — könnyem hév lángját —
Tenkönyed árja el nem olt!

Miskolcz.

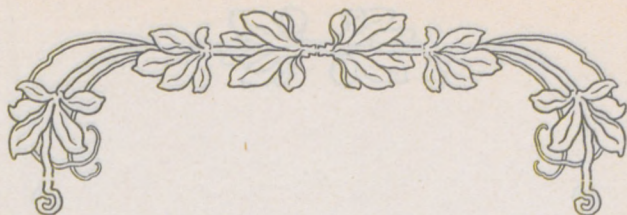
AZ ÉN MULTAM . . .

Az én multam gyászos sötét hely,
Kopár mély sírokkal rakott,
Bennük reményim, mint meg annyi
Eltemetett kedves halott.

És a midőn némán bolyongok
E bús helyen, nem tudhatom,
Melyik siron roskadjak össze
Kisirni tenger bánatom!

Miskolcz.

ÁBRÁNDOZTAM ÉN . . .

Ábrándoztam én szép szemedről,
Sok néma, csendes éjjelen,
Te vagy, ki édes álmaimban
Fényben, tisztán meg-megjelen.

Nem is csoda, hiszen szemedben
A mennyország fénye ragyog,
Belé néztem, hittem, hogy a föld
Boldog fia csak én vagyok.

De a tavasz nyiló virágát
Oly könnyen éri hervadás,
Tündérnek, angyalnak hittelek,
Pedig asszony vagy, semmi más!

Sárospatak.

EGY VÁRKASTÉLY KERTBEN.

Sziklabérczen omladozó várrom,
Düledékit némán körüljárom,
Alatta tó, virágos a partja,
Füzes-berek átölelve tartja;
Hófehéren közepén egy hattyú,
Sarat dobál rá több vásott fattyú . . .
Mintha a te sorsod látnám ebben,
Midőn képed, drágám elém lebben.

Eger.

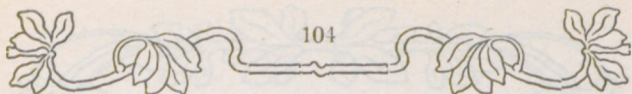

ŐSZSZEL.

«Hervad, hervad a föld határa!»
Halványúl a napnak sugára,
Erdőn, mezőn lomb s fű lesárgul,
A dal, virág eltűnt az ágrul,
A puszta táj tarolt, kiholt,
Árnyéka annak, a mi volt!

De bár lelkünk borongva lássa:
Mily bús az őszenek hervadása;
Körültünk lengjen az enyészet,
Sirjába szállhat a természet:
Szívünkben uj remény fakad,
Virulva a hit megmarad.

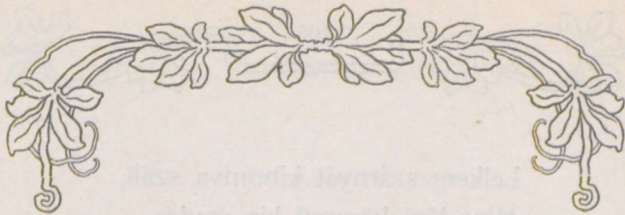

Nem semmisülhet meg az élet,
Mert szebb jövő csirája éled
A földben, s a szívek honában;
Fény gyulad a sűrű homályban.
Az élet, s a halál rokon,
Kibékül a sirhalmokon.

Ura az életnek, halálnak:
Örök végzéseitek megállnak.
Virulathban és hervadásban
Ez édes szent vigasztalás van:
«Akár élünk, vagy meghalunk,
Mindig az Uréi vagyunk!»

— Szirma. —

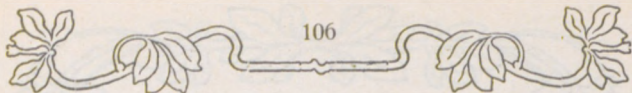

TEPLOBAN.

Az Úr házába jöttem el,
Hol a hit ég felé emel.
Érzem, hogy most révparton állok;
Ha csolnakom szélylyel törött
Vészes habok, sziklák között:
Oh akkor itt nyugtot találok.
A gond, a szenvedés pihen
E szent hajlék szentélyiben.

Az ének a fentszárnyaló,
Elszáll a Örökkévaló
Felséges, fényes zsámolyához!
És mig fohász kel ajkamon,
S az áhitat magasba von,
Hitem galambja mit alához,
Szivem sebére zöld levél,
Meggyógyul, hisz, szeret s remél!

Lelkem szárnyát kibontva száll,
Mint légi könnyű kis madár,
S országa istennek kitárul ;
Az ige elhat, s hallatik,
Mind a velők oszlásaig.
A szív az élet balzsamául
Örök eszmét, s vigaszt visz el:
Hogy az isten gondot visel.

Szirma.

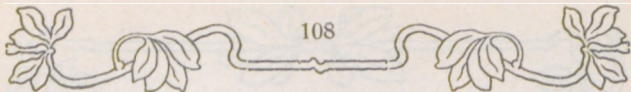

A HIT.

Midőn simult a tenger árja,
S szemem a mennyet összejárja,
Sejtem, hogy mi a végtelen;
Leverten térek önmagamba
És mintha el volnék hagyatva,
Istent említni nem merem.

De hogyha látok kis virágot,
Vagy egy féreg-parányiságot
Rájuk mily hű gondot visel:
Mint illattal a rózsa kelyhe,
Lelkem ihlettel lesz betelve,
A hit szentelt érzésivel.

Ekkor meg van vigasztalásom,
Fejem felett emelve látom -
Az égi, védő, szent kezét;
Magam' nem érzem elhagyottan,
Tudom, e kéz jó s rossz napokban
Ösvényemen bizton vezet.

Azért bár a tenger dühödten
Tajtékot hányjon is körültem,
S zúduljon rám az áradat:
Vihar nem ingat meg, hiába,
A hit, keblemnek kősziklája
Szilárd, rendületlen marad!

Szirna.

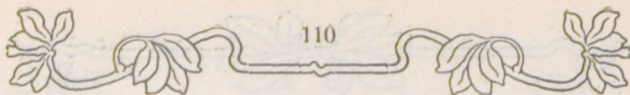

MÓZES ÉNEKE.

— XC. zsoltár. —

Te benned biztunk eleitől fogva,
Uram! védő szent hajlékunk te voltál,
Mikor nem volt hegy még és rajta oltár,
És még az ég, a föld nem volt alkotva:
Örök Isten vagy a világ felett,
Időtlen időkig tart lételed.

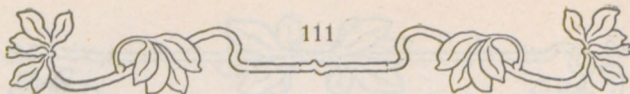
Az embereket meghagyod te halni,
A földbe térnek intő szózatodra:
»Mely porból lett, hadd térjen újra porba!«
Hiszen, mint a tegnap, csupán csak annyi,
Vagy éjjel egy őrjáratú idő,
Nem több előttd ezer esztendő!

Napunk halad, s nagy hirtelen hanyatlik,
Olyan, mint egy szép álom látománya,
— Midőn járunk tündéri tartományba —
De szétfoszol, nem tart csupán virradtig;
Vagy mint virág, mely reggel ágirúl
Ragyog, mosolyg, s estvére elvirul.

Az életórák oly gyorsan letűnnek!
Mint szót a szél, a sors úgy elragadja, —
Leáldozik éltünknek fénye, napja,
És elsodor nagy árja végzetünknek.
Hetven—nyolczvan év a végső határ,
Hol ránk a sir biztos révpartja vár!

És hogyha kedves lenne is az élet,
Az embert végzetes küzdelme várja,
Nem a való, hanem rejtélyes árnya
A vágy, remény, a mely szivében éled...
Mint a tűnő percz száll, repül napunk,
Helyette csak bút, s fájdalmat kapunk!

Atyánk, szent törvényed legyen vezérünk!
S ha rejtve van éltünknek napja, száma,
Értsük meg azt, mi létünk hivatása,
Elébb, mintsem pályánk végére érünk.
Kiket bánat, teher, gond annyi nyom,
Oh könyörülj Uram szolgálidon.

Balsors után hozz szebb napot egünkre,
Dicsőítsd meg szolgálidon kegyelmed, —
A bűn felett nyerhessünk győzedelmet;
Boldogságot deríts bús életünkre.
Legyen szerelmednek hű gondja ránk,
Sorsunk kezébe tesszük óh Atyánk! —

Szirma.

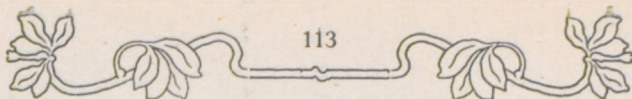

A HALDOKLÓ KÖLTŐ.

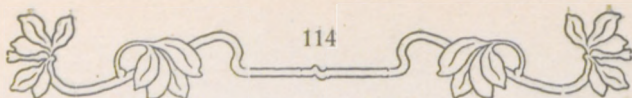
— Emlékezés Reviczky Gyulára. —

Mig pezsgő élet forr, zsibong az utcán :
A költő sorvasztó lázban piheg ;
Mint a kinek nincs otthona, ki árva,
Szegényt, kórházba hozták halni meg.
Magára hagyva, a kicsiny szobában
Lankadtan vivja a végső tusát,
Bús arczán a lázfakasztotta rózsán
Utolsó könye reszketőn fut át.

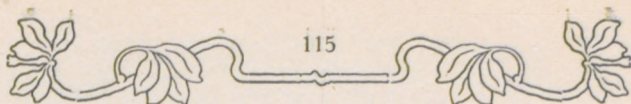
Mint a habokba süllyedő hajósnak
Lelkén a mult suhanva átvonul,
E földön csak magányt és árvaságot
Rendelt az ég számára gyámolul;
S alig füröszte szívét lángsugárban
Az édes földi menny, a szerelem,
A sors, a végzet mindjárt arra hívta,
Hogy élte bánat, s csüggedés legyen.

De a homályt lelkében felderíti
A délibábos szép emlékezet,
És látja a felhők közt átragyogva
A drága, fényes, égi szent kezét.
Ez ihleté őt bűvös vesszejével,
Lelkének röpke szárnyat ez adott,
Emelte a szédítő végtelenbe,
Hogy láthatná közelről a napot!

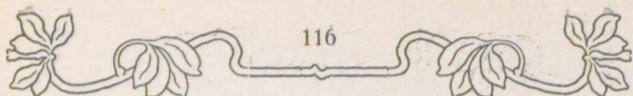
Oh költészet, égből leszállt jelenség,
Csodát teremt varázsod ihlete,
Tündéred a dalnoknak földi útját
Örök nyíló rózsákkal hinti be.
Erőd hatalma égis elragadja,
Kit a gond e földön bilincsre vert,
Csókodtól a kín édességre válik,
A bú kéj lesz, és szentség a keserv.

Nagy volt a költő lelki szenvedése,
De fájdalmát a dal megszentelé,
Borult egén tündöklő szép szivárványt
Szőtt lelke álma a felhők felé.
S ha elmerült daltermő bánatába,
Vele sok sziv együtt érezve fáj,
E nagy világon, — másutt nem keresve —
Enyhületet csak a búban talált.

De most a földi kinoktól leverve
Végkép elcsüggedt a lantnak fia,
A költészetnek megszentelt hatalma
Nem adhat írt, égő fájdalmira.
Pedig még kedv emelte volna élni,
Nem önté még ki szive tengerét,
Remélt, esdett, könyörge, mindhiába,
Tört szivvel kell bevárni végzetét.

»Meghalni már, elmulni mindörökre!
Most érzem mily szép, kedves e világ!
Hisz itt számunkra még is csak fakadhat
Tövis közt is egy-két szerény virág!
Ki el nem érte, mindig várja üdvét, —
Meghaljak ily korán, ne még, ne még,
Vagy e rettentő végső pillanatban
Csak egy sugárt! küldj oh kegyelmes ég!« ...

Ah, mintha zúgó, zengő tenger árja
Csodálatos dallamban hangzanék,
A kis szoba a végtelenbe tárul,
Felette megnyílt tündöklőn az ég.
Az égi szellemek kíséretében
Leszáll a hirnek fényes angyala,
Koronát hoz örökfényű sugárból,
A csüggedt ifju halántékira.

Gyönyör ragyog a költőnek szemében,
A kéj szivén üdvvé magasztosul,
Hogy szép lelkét belőle átölelje,
Feléje a szelid nemtő borul.
Az ajtó nyílik, a kicsiny szobában
Nincs más, csak egy kiszenvedett halott,
Az elhervadt virágból mennybe vitték,
A szellemek a fényt, az illatot!

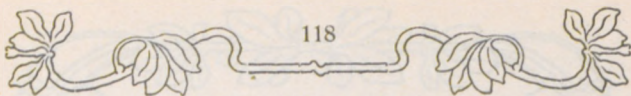
Szirma.

ÉLETBÖLCSESSÉG.

Akármit is beszél a kába,
Vegyük az életet hiába, —
Ugy, mint az égtől adva van;
Mert a sorsnak nincsen szabálya,
Elsepri, ki utját elállja, —
A küzdelem haszontalan.

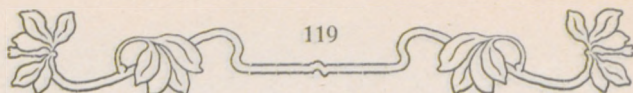
Mi az élet rejtélye, titka?
Az a bölcs is felette ritka,
Ki erre választ adni mer!
Kimérve a tudás határa,
Verejték a munkának ára,
Csak muló árnyék a siker,

Ki a mindenség alkotója,
Ki éltünk' az időbe rójja,
Ugy is szabad az Ur velünk!
Mit ér az élet édes üdve,
Ha a sötét sirban feküdve,
Gyönyört többé már nem lelünk.

S a büszke bár előre törjön,
Könnyen felbukik a göröngyön,
És elvesz élte botorul.
Nevét felejtés eltakarja,
Mihelyt lecsuklik gyöngé karja,
Reá örök halál borul . . .

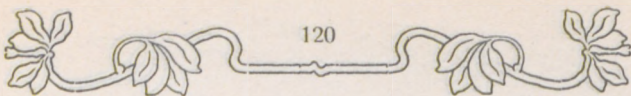
Sorsommal én számot vetettem:
Pedig nincs még sok év megettem, —
El nem hagyom kimért helyem;
Legyen, ki e nevet kívánja:
Az égnek ostromló Titánja,
Én, gyöngé, nem irigyelem.

Lelkem magasba soh'se vágyott,
Inkább kedvelte a virágot,
Mely kis ösvényemen terem;
Nem is igen volt röpke szárnya,
Nem vitte el tündéri tájra, —
Szűk és kicsiny az én terem.

Az üdvöt én csak lent kerestem,
Nyugodtan hordozám keresztm,
A hogy jó s rossz napom került;
Nem csüggesztett a sors csapása,
Lelkem az égnek képe, mása,
Egyszer borus, máskor derült.

Nagy munkában nincs semmi részem,
Nem mertem, tettem én merészen,
Felém dicsőség nem ragyog;
Magas cél nem fénylett előttem,
Elég, ha azt mondják felőlem,
Hogy egyszerű munkás vagyok.

Reám tovább akármi várjon,
Midőn megállok a határon :
Síromba bátran nézek én,
Pedig, a melynek égi fénye
Derengne gyászos éjjelébe,
Nincs birtokomban a remény!

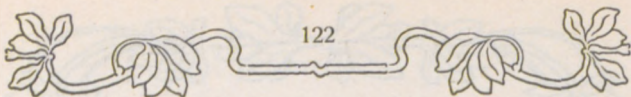
Eger.

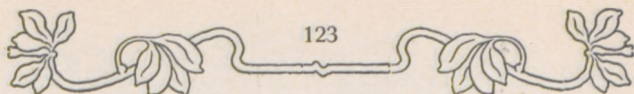
KÜZDELEM UTÁN.

Az élet harcsterén kiállva
Bármily szilárd is fegyverünk,
Ha jelt ad a sors trombitája,
Megküzdeni alig merünk!
Megrezenünk a lelki kintúl,
Szivünk gyáván remeg, beteg, —
Pedig hiába, mert megindul,
S reánk zúdúl a fergeg!

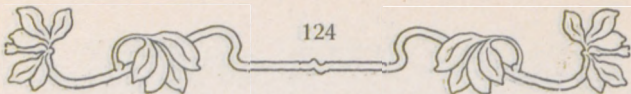
Pedig mit félemlit csatája?!
Zúghat, tombolhat a vihar,
A büszke tölgy útját elállja,
S daczol dörgő villámival.
A vész enged, s keblét kitárván
Aldást hullatva száll tova;
A fellegen fényes szivárvány
Lesz a békesség záloga.

Ki a veszélyt nyugton bevárja,
Ki jobbra, balra nem tekint,
Ki nem számít csupán magára,
Fel nem jajdul szenvedve kint;
Ki a balsorssal szembe szállván
Haragjával daczolni mer:
Annak bizalma szikla-szálán
Zászlót lobogtat a siker.

A sors kegyeltje én se' lettem,
Ádáz dühe reám csapott,
Bevonta felleggel felettem
A fény, s mosoly hintő napot;
Boldogságom lombját letépte,
Körül forgó-szelet kavart,
S a merre átment durva lépte,
Mást nem hagyott, csak bús avart.

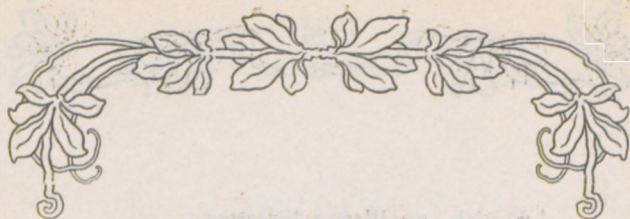
De a viharban én megálltam,
Omolhatott rám zápora,
Szivem az égnek harmatában
Még szebb virágot ápola, —
A villám lángzó fényre gyúltan,
Megtisztította látköröm;
A zúgó vészben megtanúltam:
Az élet áldás és öröm!

Haragja most más tájra rontott,
Egem kitisztult, nem borult,
Dúsan hajtván uj, üde lombot,
A béke fája rám borult ;
Hús, enyhe árnyában heverve
Kerülnek a gondok s bajok,
Eltűnt a fájdalom keserve, —
De boldog én még sem vagyok !

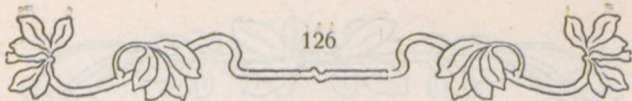
Mint harczos, ki lezajlott, véres
Csatái képén elmereng,
A békében nyugtot nem érez,
Várván, uj harczy kürt ha zeng :
Ugy én, a czél ha bár kiküzdve,
Örömem' abban nem lelem,
A boldogság az élet üdve :
Az örök harczy, a küzdelem ! . .

Szirma.

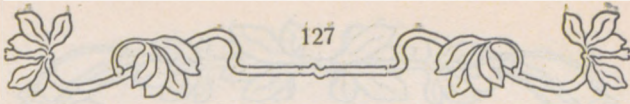
NOVEMBERBEN.

Zord őszi táj terül körültem,
Az ős, nagy természet temet,
Gondokba mélyen elmerültem
Halkítom rajta léptemet.
Volt egy kedves, kicsinyke pontja,
Árnyékos, enyhe, zöld zugoly,
A vágy lelkem csak arra vonja,
Hol a Hejő suhanva foly.

De ah, az illatos ligetben,
Hol ábrándoztam oly sokat
Kinzó gondoktól megpihenten, —
Most néma pusztaság fogad.
Elhagyta a dalos madárka,
Üres a zengő kis berek,
Derűs, fényes, boldog korára
E bús képben nem ismerék.

Zokogva fut, — kifosztva partja —
Langyos vizével a patak,
Feléje fűz csüggedve tartja
A fürtjevesztett ágakat;
A habból fejlődő lenge pára,
Mely dús virágokat nevelt,
Mégfagyva von szét a kopárra
Fehér, csillámló dér-lepelt.

Eltűnt a mult, el illatával!
Felette gyászos ős borong,
Nehéz ködön alig tör által
A lángja vesztett nap-korong.
A bércnek barnult homlokára
Gondként ül a sötét ború,
Nem villan át fényglóriája,
Nincs villám, égiháború . . .

A szenvedély, ha elviharzott
A sziven őszi felleg ül,
Villám nem kezd dörögve harczt
Hideg, kihült felhők megül.
Nap nélkül nincs virág, nincs élet,
Nincsen derű, nincsen vihar, —
Ha régi fénye fel nem éled:
A föld, a sziv, minden kihál.

Szirma.

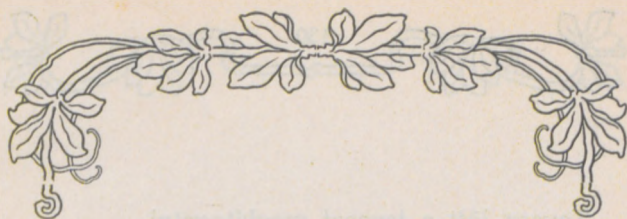
VÉGZETÜNK.

Ha már célunkért mindent áldozánk,
A küzdelem biztos sikert kínál,
A szenvedély erélye megtörik,
Mint hab, a tengerpart sziklájánál.

Harcz kezdetén fellobbanó tűzláng
Heviti bennünk a szivet s velőt,
Ellángoltán komor lehangolás
Kiolítja a parázst, a tetterőt!

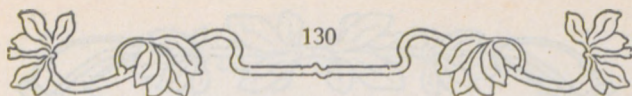
Oh mert az élet utja bár mi szép,
Csak a tátongó sir felé vezet,
Hulló csillag gyanánt éjjébe hull:
Öröm, bánat, remény s emlékezet!

Szirma

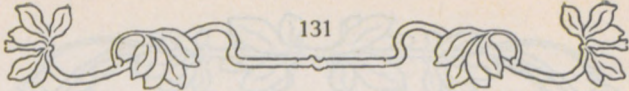
MAJÁLISON.

Tavasznak ragyog, — a májusi sugárra
Tenyészet, élet, boldogság fakad,
Uj lombozat, dús zöldelő virulat
Boritja a megifjult ágakat.
Az erdő mélyén éneklő madárkát
Elhallgattatja a vidám zsvaj,
A zöldbe jött a »felsőbb nő-növelde«
Üde, bájos, kedves leányival.

Tavaszi jött a tavaszt meglátogatni,
Mosolygó bimbó bimbót üdvözöl,
Az illát, báj, derű felváltja egymást,
Remény reménnyel ábrándot közöl;
Fürtös fehér nyír s lombos tölgyfa alján
Kis ibolyácska ibolyára lel,
Találkozásuk édes örömében
Harmatos lesz a szem, s virág-kehely.

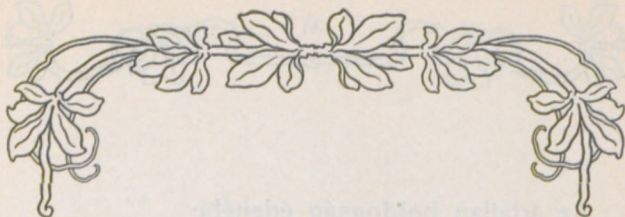
Szép földi angyalok fehér ruhában!
Egész lényük: gyermek szív és kedély,
Gyönyörteljes semmiség kedvtelésük,
Szunnyad náluk még minden szenvedély.
Ha szívökben támad, kél öntudatlan
Egy név nélküli titkos sejtelem,
Mint májusi kék égen rózsafelleg,
Szétfoszlik az s elszáll nagy hirtelen.

Az ártatlan boldogság édenébe
Nem surrant még az üdv, a szerelem,
Mert ez mint édes illat a virágban
Ha már nyit a bimbó: akkor terem.
Mint érintetlen harmat ugy ragyognak,
Fehér lelkükben nincsen semmi folt. — — —
Ah, hogy egykor minden letört virágnak
Ily tiszta, fényes, boldog multja volt.

És lelkemen bánat sejtelve támad:
Lesárgul a bükk s a fürtös nyirág,
Árnyas bokor, zöldülő fák tövében
Elhervadoz, lehull bimbó s virág!
A drága perczek gyorsabban repülnek,
Az ártatlanság fénye ellobog,
Feslő bimbók, serdülő szép leánykák,
Ti sem lesztek soká ily boldogok.

Szirma.

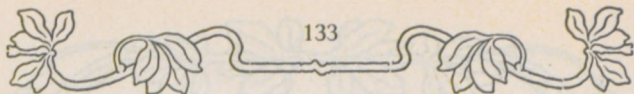

RÓZSAFÁIM KÖZÖTT.

Bolyongás, változás az élet,
A földön minden itt marad,
El nem hagyhatja semmi, semmi,
A rút göröngyöt s a sarat!

A lélek is midőn lehányja
A test nehéz bilincseit,
Hiába tört eddig magasra,
Csak itt marad, örökre itt! . . .

Lelkem! mi vár rád, hogy ha majdan
Sorsom betelvén, meghalok?
Ha érted földre jönni késnek
Az égi fényes angyalok!?. . .

Talán, — lágyan lengvén szememre
Álom képében a halál —
Szálló helyül reája rózsza
Még nem feslett bimbója vár!?

Ha majd a bimbó kelyhe nyilik,
A nap lángcsókjá ihleté,
Lelkem tisztán, mint rózsza illat
Gyönyörrel száll a menny felé.

Szirma.

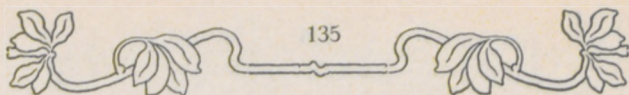

ALKONYATKOR.

Némán állok a kertaljon,
Mig a tájra száll az alkony,
Mig a Bükknek sötét orma
Biborfénnyel van bevonva.

A távolban fás hegyoldal
Behorpadó sziklás folttal,
Forrás helye, ottan kapja
Melegét a Hejő habja.

A kanyargó fehér kis ér,
Melyet virágillat kísér,
Pázsitos rét között halad,
Zöld bársonyon ezüst szalag.

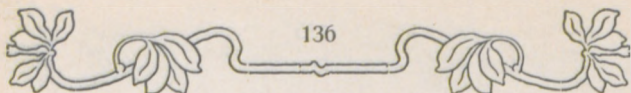

Itt-ott a part árnyas bokra
Aláhajlik a habokra,
Lejtő alatt kerek halom,
Jegenyék közt sötét malom.

Honnan le a kert tövéig
Sik rónaság vonul végig,
Áttetszőleg borul rája
A fehérlő köd homálya.

Egész vidék estre hajlik,
Kolompszó hat a kertaljig,
Majd hallgatás száll a földre,
Denevér zúg, szárnyat öltve.

Nyiló virág keblét zárja,
Igy is terjed illatárja,
Kis pillangó fáradt, bágyadt
Kelyhén talál rengő ágyat.

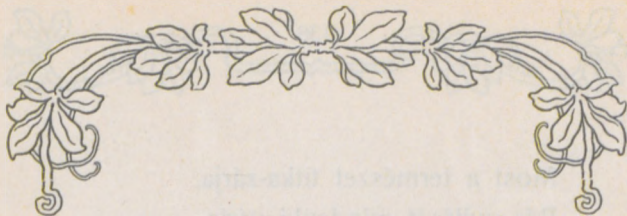
Megcsendül az édes ének,
Lombja közt a csalitmélynek,
Hol nem bántják zugó vészek,
Bokor tövén van a fészek.

A madárdalt a mig hallom,
A fény tűnik az ég aljon,
Harangszó leng át a téren,
Hogy mindenki haza térjen.

Elhallgat a harang hangja,
A madár is abba hagyja.
Halott néma a sik róna,
Lelke mintha elszállt volna.

Szirma.

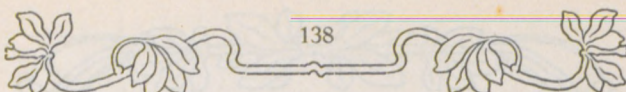

TAVASZ KESTEKOR.

Kies napot hiába várva
Kedves vidékem egyre árva,
Csak álmodozza a tavaszt!
Alig tűnik a téli emlék,
A napfény oly halvány, hideg még:
Lombot, virágot nem fakaszt.

Máskor már ilyenkor megáldott
Virulatos szinfényben állott
E szép táj itt körös-körül;
Madár dalolt zöld lombos ágon,
Kis méhe döngött a virágon,
Ember, állat vidult s örült.

Most a természet titka-zárja,
Bár nyílását mindenki várja,
Kincsét soká nem tárja fel . . .
Mig így merengének leverten,
Hű fecském a szellős ereszben
A régi jó tanyára lel.

Onnét, a hol örök tavasz van,
Felhő s vihar közt szállva gyorsan
Megtért s im vissza nem riad ;
Csicserg vidáman enyhe fészken,
Nem csügged el, bizton remélvén . . .
Sötét az éj, de megvirrad!

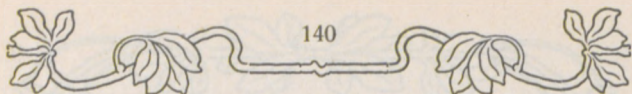
Szirma.

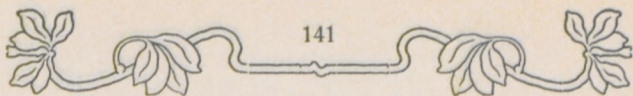
KÓRHÁZBAN.

Kórházban, lázgyötörte testtel,
Mint egy roncsolt madár piheg
Szegény beteg nő; künn az utcán
Fogták fel résztvevő szívek.
Nem ismerik, nem tudja senki
Ki volt, nem mondja meg nevét,
Hervadt az arcz, csak a sötét szem
Árasztja lángját szerte szét.

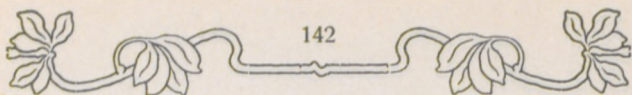
Az orvos csüggedten tekint rá:
»Ember többé itt nem segít!«
De lelke, hogy tisztulva lássa
A fényes égnek téreit,
Salakját, bűneit lerázza,
Mignem eljönne a halál,
Hogy meggyónhassa élte titkát,
Az egyház szolgájára vár.

Egy ifju pap lép a szobába, —
Arczán mosoly s mély fájdalom,
Mint a midőn nyiló virág van
Széthintve a ravatalon.
A papnak s a bűnös betegnek
Magukra kell maradniok,
Az orvos s ápoló kilépnek, —
A gyónás szentséges titok!

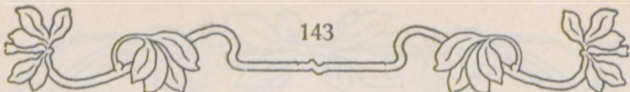
A nő tördelt szavakban ejti :
«Gyónom, — hallgass meg oh Atyám!
Ha bűnömet feloldja a hit,
Ha szent megnyugvás szállna rám!
— Nem, nem lehet, nincs Gileádnak
Szivemre már gyógybalzsama! . . .»
»Tán nem erős hited s bizalmad?»
Szól a pap kérdező szava.

»Erős, erős! hallgasd ki vétkem:
Ifju, könnyelmű, szép valék,
Szerettem hévvel, önfeledten,
Megvert, megbüntettet az ég!
Szerelmem titkolt drága terhét
Kitettem oh kegyetlenül,
Hová lőn és mi lett belőle,
Csak isten tudja egyedül.

Soká kerestem, mindhiába,
Pedig midőn megszületett:
Tűztől izzón keblére nyomtam
Egy kis arany feszületet.
Bolyongásimban hogyha láttam
Keresztet uton, utfelen,
Mind biztatott: a hit jeléről
Egyszer még is csak fölfelem.

Világ leánya lett belőlem,
Nem tagadom rút vétkemet,
Hisz' szenvedélyt, gyalázatot, bút,
A sir örökre eltemet,
Ha botlottam, szenvedtem érte,
Nem oly teher ez lelkemen,
De mondd Atyám, hogy mit feleljek,
Ha kérd az Úr: hol gyermekem?!«

Ezt válaszd bűnös leányom :
»Kitett és eldobott fiam
Oltárod körül forgolódik,
Áldást esd rám imáiban!«
Könyezve szól a pap s ruháját
Szétnyitja mellén kétfelé,
A nő öröm sikolyba' tör ki,
A szent keresztjelt fölélé!

Aztán mosolyg, s hült homlokára
A gyóntató csókot lehel,
Ez a csók azt elmúlt időknek
Gyötrelmit lágyan oldja fel.
Az orvos s ápoló belépnek
A néma csendet törve meg, —
A pap az elhunynak fejénél,
Térdelve halk imát rebeg.

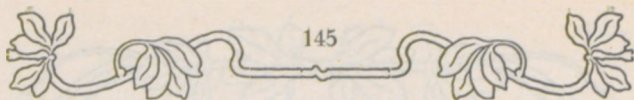
Eger.

A KERECSENDI VÖLGYBEN.

Halmok között zöld pázsitos völgy,
Melynek ölén egy százados tölgy
Terjeszti szélylyel ágait.
Hódolván e királyi fának,
A többi társak távol állnak,
Körül a rét virága nyit.

Hatalmas törzsökén a kéreg,
Bár ép, erős s nem őrli féreg,
Sebet mutat, mely rég' kiforrt, —
Ágyugolyó ütötte rajta,
Körül zúgott a harcz viharja,
Itt honvédek csatája volt.

Azóta enyhe, hús tövében,
Sirdomb emelkedik sötéten,
Melynek nyugalmias mélyiben, —
Reménysugárból szőve álmát,
Szabadnak látva szép hazáját,
Egy hős magyar vitéz pihen.

A szabadság e hősi fája
Halkan borúl susogva rája,
Melyet az alvó tán megért!?
Szellő jöttén zizegve mondja
A sir felett, zöld ága lombja:
Szent az, ki meghal a honért!

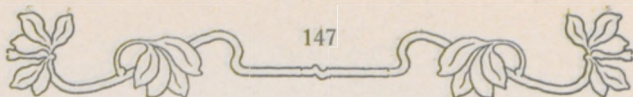
Eger.

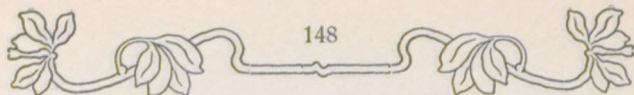
KIKELETKOR.

A táj pompába öltözött,
A kék ég, s a zöld föld között
Mint vőfély jár a fuvalom,
Meghiva a hegy, rét s halom
A fényes ünnepélyre, nászra,
Menyegzőt ül az ég királya;
A nap, a fény-fejedelem
Csókkal jó, csókja szerelem,
Melynek nyomán élet fakad,
Szin s lomb fedi az ágakat.
Mig zeng édes szerelmi ének,
Gyönyörre int szerelmesének
Lángzó sugára, mosolya, —
A völgy a nászi nyoszolya,
Melyen zöld bársonyszőnyegül
— Himezve százezer virággal,

Körülövezve lombos ággal –
Iratos gyep-pázsit terül.
Ki ott ragyog szépségbe rajta,
Üdvösséget sugároz ajka,
A tündérek leánya az:
A szép menyasszony, a tavasz!

Oh szent templom, dicső világ!
Oltár benned minden virág,
Oltári láng a fénybogárka,
Tömjén az illat égre szállva,
A pap édes szavú pacsirta,
A kar felel rá a csalítba'!
Mert a liget nem pusztá már,
Megjött lakója, a madár;
Fézkére védő sátorul,
Mely a világtól eltakarja,
A boldogságot védve tartja,
A gally, a lomb enyhén borul.
Betelt a földnek öröme, —
A balzsamos lég illatárja
A sziveket által ha járja,

Elszáll a kétségnek köde.
A léleknek ihleteli
Virág s madár fent hirdeti,
És szent hozsannával kiáltja
A természet hármóniája,
A szív, a hit s tapasztalás :
Lesz menyegző, feltámadás !!

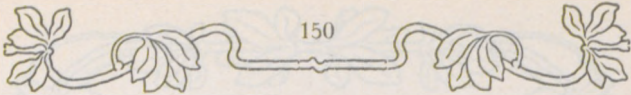
Szirma.

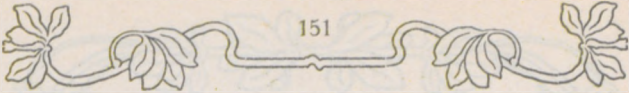
ENGEDD MEG . . .

Engedd meg kedves szőke gyermek,
Hogy rád vetem tekintetem,
Gyönyör között a mennybe termek,
Ha kis kezed érinthetem.
Tündöklő arczod tünde bája,
Ajkad rózsás mosolyra állva
Csodás dolgot beszél velem;
Bár a világról már lemondtam,
A hamvadó tűz lánggra lobban:
A szent, a régi érzelem!

Letűnt ifjuságom határán
Te vagy feltűnő csillagom,
Ne engedj oh, sötétben, árván,
A lét útján bolyonganom.
Zöldül még éltem fája, lombja,
Bár a vihar sokszor leontja,
De a törzs ép, erős, szilárd, ---
Oh szállj enyhébe kis madárka,
Meglásd, hogy újra lesz virága,
Fényes szirmát lehinti rád!

Mással mi vár reád, ki tudja!?
Az élet örvényes folyam,
Mig tart a végtelenbe útja,
Megtört szivek felett rohan.
Ne nézz túl távolán körödnék,
A hol könnyörtelen letörnek,
Mint zápor a liliomot.
Láttál-e már utszéli porba,
Nyiló virágot széttiporva,
Mit könnyelmű kéz eldobott?!

De mért is esdek, mindhiába!
Dalom tudom nem hallgatod,
Szived nyiló tavasz virága
Nem bennem látja a napot.
Tündér szemed bűvös mosolyja,
Mely most szivárványnyal bevonja
Sötéten elborult egem:
Nem a nap összes fénye, lángja,
Csak egy parányi kis sugárka,
Mely megtörik a fellegen.

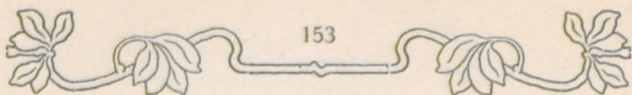
És még is, még is csak ragyogj rám!
Légy fény s derű esthajnalon,
Melynek végső, búcsú sugárán
Kigyul még egyszer völgy s halom!
Hol annyi vágy s remény szülemlék,
Szivemben a szent, drága emlék,
A legszebbel lesz gazdagabb;
A nap enyészetkor leszállhat,
S elhagyja bár a régi tájat:
A föld soká meleg marad!!

Szirma.

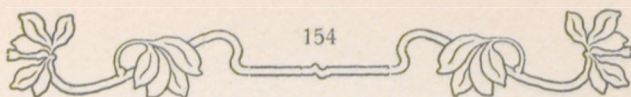
A CSIPKERÓZSA PANASZA.

Patak partján, erdőn születtem,
Harmat, sugár növelt,
Madárdal szólt vigan felettem,
Alattam hab szökelt;
Hű társaimmal egyetértve,
Kelyhünk illatja szállt az égre,
Oly boldogok valánk,
A nap mosolyga ránk!

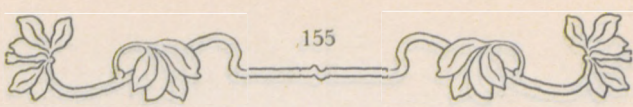
Virultam színben és erőben,
Szeretve édesen,
Nem hordott senki hirt felőlem,
A völgy szellője sem.
Nem vágytam én ki a világba,
Titkon nyitott éltem virága;
Bimbóm' letépni kész,
Nem nyult ki durva kéz.

De ah! egy-két tavaszt ha értem
Virulva szabadon,
Nem lett hazám, hogy jöttek értem
Örökre a vadon.
Kit fél az erdő fája, vadja,
Délceleg sudárom megragadja,
Az ember, senki más,
Az ős földből kiás.

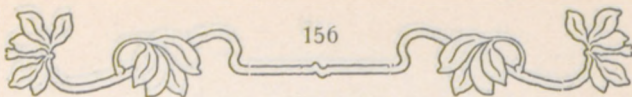
Magam' hű társimtól kitepten,
Hiába védtem én,
Tüskémmel is hiába téptem
Vérző sebet kezén.
Elvitt magával a kegyetlen,
Díszkertjének lakója lettem,
S mosolylyal ajakán
A rózsát oltja rám.

Vérem' más lény azóta szivja,
A rózsza rajtam él,
Boldogságának semmi hijja,
Fény s illat közt henyél,
Fámnak nincs önvirága, lombja,
Mít hoz s terem, mind elrabolja,
Olyan könyörtelen,
Pedig testvér velem.

Ruhája bársony, a ki látja
Mily tündöklőn ragyog,
Mit tudja? dísz s pompát reája
Én, meztelen, adok.
A hajnal gyöngyét rája szórja,
A napnak is őt éri csókja,
Mi néki üdv s gyönyör,
Engem fájón gyötör.

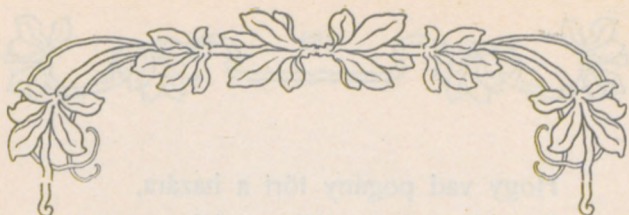
Nekem semmim e nagy világon,
Számomra nincs öröm,
Nekem nem zeng madár az ágon,
Ha nincs is börtönöm.
Az élet fáj; — kétségbeesve
Gyötör egy végtelen nagy eszme:
Nevemben ott ragyog,
Hogy rózsá is vagyok!

Ilyen a csipkerózsa sorsa,
Reménye sincs soha,
Ki szent örökjéből kifosztja
Testvére mostoha.
Tövisé vért hiába ontott,
A szolgaság, mit rája oltott
A zsarnokság keze,
Örökre végzete!

Szirma.

A GYIMÓTVÖLGYI HÁRSFA.

Forrás felett, pompában egy hárs
Büszkén áll, nincs körölte több társ,
Szebb fát képzelni sem lehet ;
Dúsan hajol sátorba lombja,
Az illatot virága ontja,
S kínál árnyas, kedves helyet.

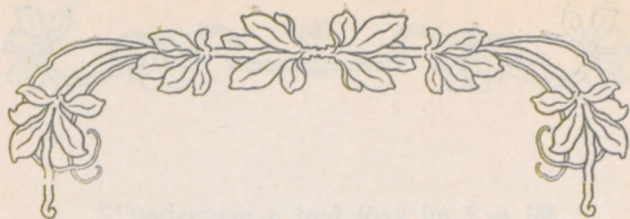
E hársról oly sokat regélnek
A rég' letűnt multból a vének,
Öreg fa már, több százados.
Sok szép idő élő tanuja,
Zugó vihar hiába fujja
Reá dühét, nem roskadoz.

Hogy vad pogány tört a házára,
Im akkor oh, csodák csodája,
E hárs tövéből vér folya,
És megjelent szép holdas éjjel
Zöld lombja közt szűz tiszta fénynyel,
Magyarország védasszonya.

A nép kiált: »Ez isten ujja!«
A hit tüzetől lángol ujra,
Fellelkesül s fegyvert ragad;
Nem hasztalan hullt hősi vére,
A győzelem lett harci bére:
S a drága hon ismét szabad!

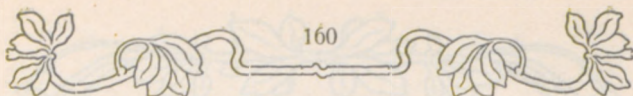
Századra század jött, s azóta
E fát a hú kegyelet óvja,
Ki látja, ihlet hatja át; —
Most a magyar nem a pogánytól,
Mégvédi az egész világtól
Csodák nélkül is a hazát!

Szirma.

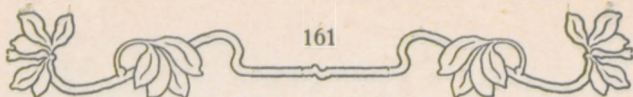
AZ ITT MARADT FECSKE.

Hús alkonyat van; a határra,
Sárgult, kopár vidék felett
Dereng az ősz halvány sugára;
A Bükkről báránfyellegek
Rózsás arczczal tündér keletnek
Lengő szárnyon tovább lebegnek,
Mint annyi könnyelmű leány;
Haldokló kedvesük feledve,
Viszi a vágynak gerjedelme,
Édes gyönyör, szebb táj után!

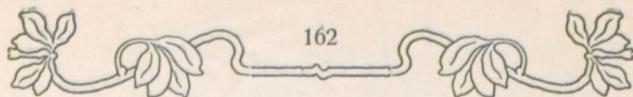
Mi ez? mi szól fent a magasban!?
Csicsergő fecske, kis madár! . . .
Tán azt hiszed, hogy új tavasz van,
Mert fényben tetszik a határ!?
Oh lásd, a táj fehérbe' gyászol,
— Felette leng az őszi fátyol —
Mert nincs virága, dalnoka;
Hol jársz hát itt, kedves madárka,
Mint eltévedt, bolygó kis árva,
Te szebb világok vándora!

Talán fogoly valál, bezárva
Hideg, rideg négy fal között,
Kalitkádnak most nyilt ki zára,
Midőn rajod elköltözött?! . . .
A hervadó akácza lombja
Az alkonyak nem ezt susogja?
— Sorsod nem volt ily mostoha!
Szabadság nélkül nincsen élted,
Azt a halállal fölcseréled,
Rab fecskét nem láttak soha!

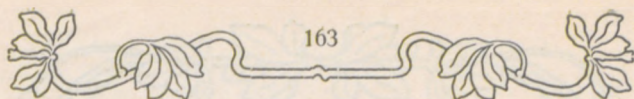
Lehervadott szived virága!
Ez a te bús történeted;
Árván bolyongsz e nagy világba',
Gyászos tengődés életed.
Nem vonz téged kelet viránya,
Tavasza, fénye mindhiába,
Szived felett ha felleg ül;
Azért tüntél kétségbeesve
Elém ily késő őszi estve,
Lemondás bús jelképeül.

Nincs senkid, a ki jóba', rosszban,
Sorsod megossza hűn veled,
Érző sziv érted egy se' dobban,
Nincsen sehol rokon-feled! . . .
De bár légy árva, elhagyottan:
Eléd a váltság fénye lobban,
Veled történhet még csuda:
A föld nem köt téged sarával,
Fölötte átszállsz tiszta szárnynyal,
Hiszen te vagy a lég ura!

Gyötrő fájó multad feledve,
Nyilik előtted szebb világ,
Ha felragyog kicsiny szivedbe'
A hű remény, az égi láng!
Ifju vagy még, küzdésre kelve
Enged a térnek végtelenje,
Ha szárnyvitorlád felvonod;
Zúgjon bár a tengernek árja,
A vándort dús szigetje várja,
Meglátod új, fényes honod!

Ah, vinné messze, messze szárnya,
Túl tengereknek távolán.
A légi ut előtte tárva,
A czélt elérhetné talán!?
Hol égre tör a büszke pálma,
Támadna újra fényes álma! . . .
Nem, nem lehet többé soha.
Mind hasztalan! hiába tudja,
Hogy merre visz uj honja útja,
Ha önbizalma már oda!

És itt maradt a légi vándor,
Szívében bánat, sejtalem,
Sötét, bús sorsával leszámol,
Csapongva röpköd szüntelen.
Hervadt emlékein merengve,
Mindegyre nő fájó keserve,
Míg megszakad a kis kebel.
Dermedten hull le a göröngyre;
Nem hull reája senki könnye,
Majd elfödi a hólepel.

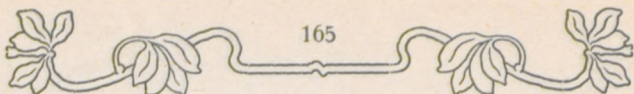
Boldogtalan szegény madárka,
Bár elmerengek sorsodon,
Nem csak te vagy hazátlan, árva,
Egy szív alatt veled rokon.
Ki, míg reményit egyre szőtte,
Eljött hideg, kietlen ősze,
Virági ah, hervadva már;
Midőn más üdvét feltalálja,
Zord végzeted lecsap reája,
Te itt maradt vándor madár!

Szirma.

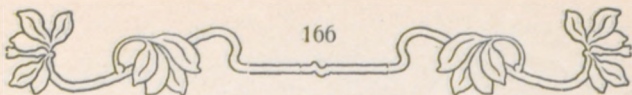
AZ ÉRKEZŐ GÓLYÁK.

Tündér országnak tájirul,
Hol pálma nő, lótusz virul,
S hús sykamor — s banán-liget
Álomra hívón integet,
Az ég tündére a magasból,
A nap, tűzebb csókokat szór,
Melytől kelet forró szerelme
Sugárral ittasulva, telve,
Teremt csodás tenyészetet,
Elhagyva a gyönyör honát,
Viharvert Oczeánon át
Hozzám két gólya érkezett.

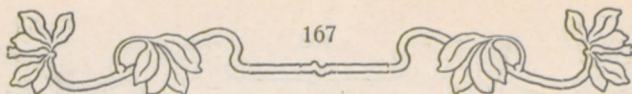
Magukkal hozták a tavaszt,
Mely bimbót és rügyet fakaszt,
Halomra, völgyre lomb hajol,
A lomb között madár dalol.
Göröngy alul életre kelve,
Apró bogárkák végtelenje
Zúg, zümmög az ömlő sugárban
Hirdetve, hogy feltámadás van.
A fény a természet felett,
— Mely sziveket és hantokat
Áthatva, boldogságot ad, —
Istennek lelke: szeretet!

Ragyog, tündöklik látköröm,
Szent ihlettel gyönyörködöm
A feltámadt új életen; —
És mig vágyó tekintetem
A táj minden pontját bejárja,
Csak visszatér a gólya-párra, —

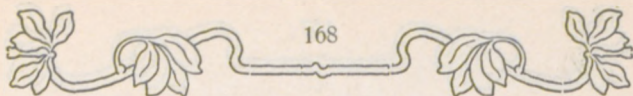
Pihenni szálltak háztetőmre,
Ez légi utjok kikötője,
S rajtuk merengő lelkemen
— Mint nap felhőfoszlányon át —
Keresztül szórja sugarát
Egy édes, fényes sejtalem.

Te daltalan két szép madár,
Ifju szerelmes gólya-pár,
Otthont másutt ne nézzetek,
Itt rakjátok meg fészketek.
Boldogság száll le rá, ha gólya
Az avatag fedél lakója.
Az élet célját eltanulja,
Ki hú szerelmük szemtanuja.
Kigyul borongó homlokom,
Ha sejtellemre gondolok,
Tavaszt jelentő vándorok
Maradjatok hajlékomon.

Derítsétek fel életem,
Melyet a fény, a szerelem
Az ifjúsággal elhagyott, — —
Sirat egy hunyt szép csillagot . . .
Oly puszta pusztaság magányom,
Nincs senkim e népes világon, —
És mint a társtalan madárka
— Rejtvén a rengeteg homálya —
Csak önmagának énekel:
Búsan dalom úgy hallatom,
Ez is mint gyöngé fuvalom
Elhal s rá senki sem felel.

Reám tekint a két madár,
Keleplő szájuk néma bár,
Szelid szemükből olvasom,
Hogy sejtik, értik bánatom.
De hasztalan, bármint esengem,
Hisz' végzetük elhagyni engem ;

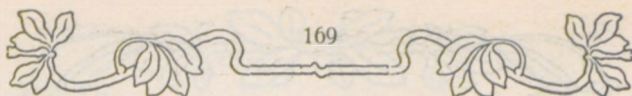

Ott, hol jelképe van a télnek,
Boldog s hű otthont nem remélnék . . .
Hajlékom elhagyott sziget,
Melyen tenyészet nem virul,
Kihalt, zord szikla partirul
Még a madár is elsiet.

És elrepültek más lakig,
Hol boldogabb ember lakik.
Bimbós reményem' hirtelen
Szárnyuk letörte szívemen.
Tavaszt én már mit is sovárgtam,
Asszú, sivár, meddő kopárban ;
Ha tápja nincs, mely fölnevelje,
Nem nyit virág, a föld szerelme.

— — — — —

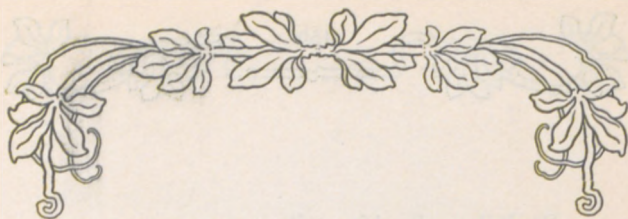
Ki meg volt áldva gazdagon
— Szívében levén a vagyon —

S eltékozolta kincseit;
Kit szenvedélye elhagyott,
Kiben elolták a napot,
S az már ki nem gyúl s nem hevit;
Kéért hű lány szív nem dobog,
Hült tűzhelyén láng nem lobog,
S nincs otthonában otthona:
Letört, csalódott szív ne várja,
A páros élet szent madárja
Házán fészket nem rak soha! . . .

Szirma.

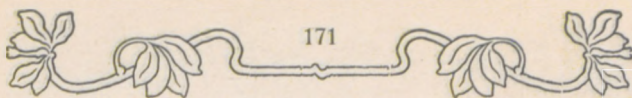
SZERESS.

— Freiligrath után. —

Oh szeress, mig szeretni tudsz!
Oh csak szeress, a mig lehet:
Mert még eljő az az idő,
Panaszszal állsz a sir felett.

És szent lángját áraszsa szét
Szived felett a szeretet,
Mig rád viszont ily tiszta fényt,
Más hű kebel érzelme vet.

És hogyha lelsz egy hű kebelt,
Boldogságod oszd meg vele,
Mindig mindent kedvére tégy,
Soha semmit sem ellene.

Órizd nyelved, ne érje vád,
Hogy egy bántó szót ejthetett,
Nem szándékkal mondotta szád,
De másnak ez fájón esett.

Oh szeress, míg szeretni tudsz,
Oh csak szeress, a míg lehet,
Mert még eljő az az idő,
Panaszszal állsz a sir felett.

Letérdelsz majd a sir előtt,
S könytől borús tekinteted,
Melylyel többé nem látod őt,
Zöld hantjain pihenteted.

»Nézz, oh nézz rám! — zokog szavad —
Kérlek porod porló heiyén,
Bocsásd meg a bántalmakat,
Hiszen nem úgy gondoltam én!«

S M

Nem lát, nem ért többé soha!
 Nem jó, bárhogy szólítgatod.
 Mit ajkad rég' úgy csókola:
 Az ajk nem mond bocsánatot.

Pedig régen megengedett, —
 Soká hullott könnyűje bár,
 Mig enyhült s mig felejthetett . . .
 De csend, — hisz' ő czélt ére már!

Oh szeress, mig szeretni tudsz,
 Oh csak szeress, a mig lehet:
 Mert még eljő az az idő,
 Panaszszal állsz a sir felett.

Miskolcz.

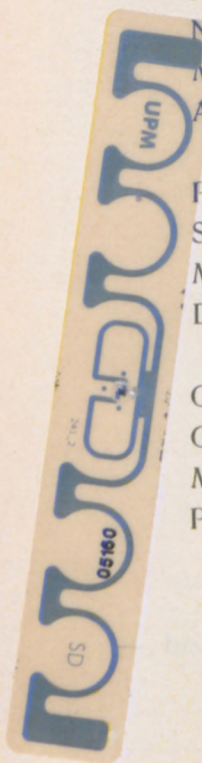

20100315776 X

M 2

35620

TARTALOM.

	Oldal
A pacsirta	3
A muzsa hallgat	4
Az éj sötétjén	6
Virág nyiláskor I—XXXVI.	7
Népdalok I—VIII.	44
Hervad a fa	52
Sárga levél	53
Hová, hová... ..	54
Enyészet száll le	55
Egy történet	56
Szép holdas est van... ..	58
Ha fáradt lelkemnek	59
Cseresnyefák alatt	60
Virágok közt	61
Csak még egyszer	62
Régen volt már	63
A szirmai temetőben	64
Ílió	65
Népballada	67
Kisfaludy Károly emlékezete	71
Dalünnepen	82
Karácson ünnepén	93

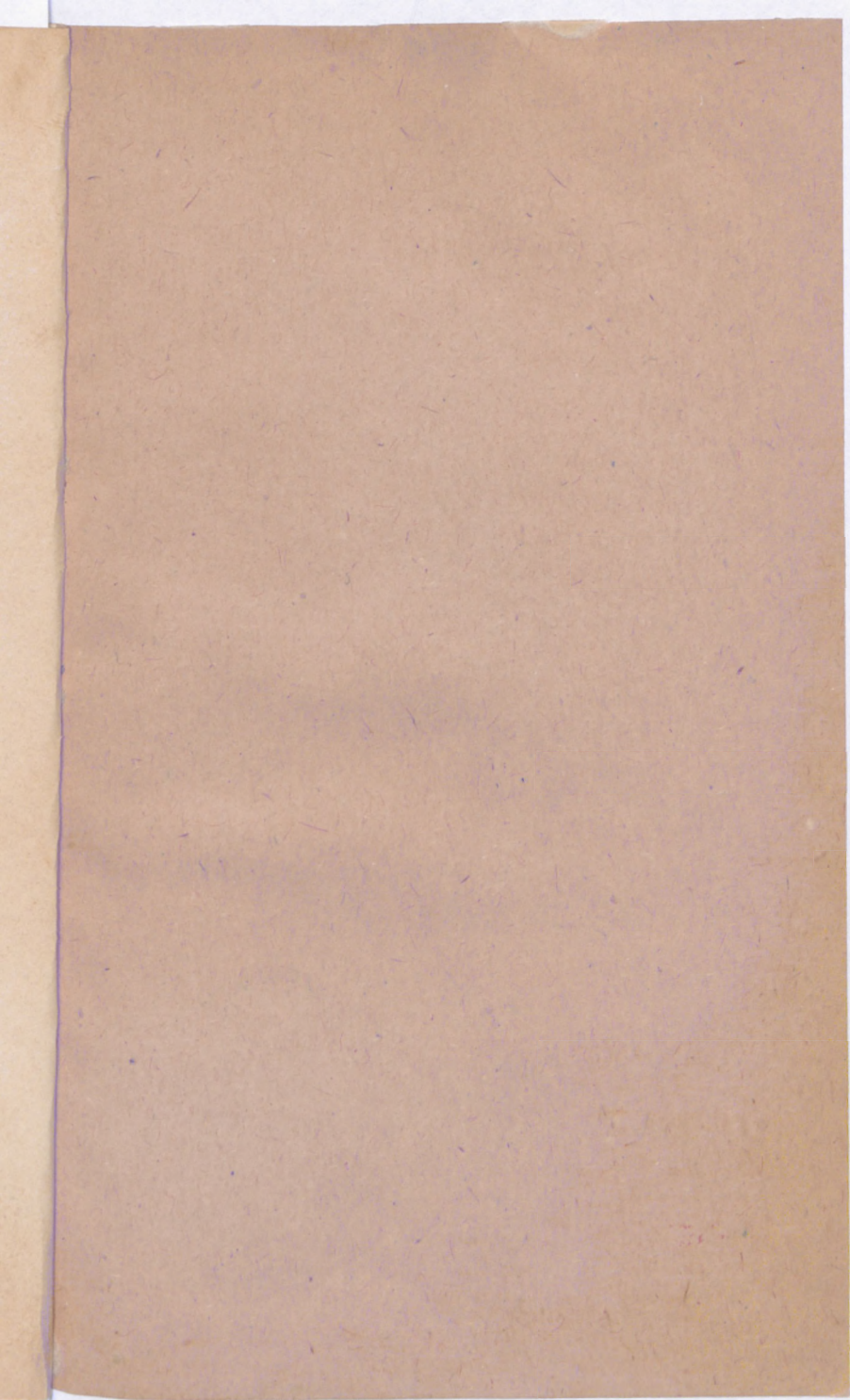
	Oldal
Egy fiatal házaspárról	97
Antonius	98
Te megcsaltál	99
Az én multam	100
Ábrándoztam én	101
Egy várkastély kertben	102
Őszszel... ..	103
Templomban	105
A hit	107
Mózes éneke	109
A haldokló költő	112
Életbölcsség	117
Küzdelem után	121
Novemberben	125
Végzetünk	128
Majálison	129
Rózsafáim között	132
Alkonyatkor	134
Tavaszkéstekor	137
Kórházban	139
A kerecsendi völgyben	144
Kikeletkor	146
Engedd meg	149
A csipkerózsa panasza	152
A gyimótvölgyi hársfa	157
Az itt maradt fecske... ..	159
Az érkező gólyák	164
Szeress	170

OXLEY

1878

REVÍZIÓ

2012 ÁPR 23.

J
A